Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 63 (2958)
ЧОРШАНБА
17 март 1976 й.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«БУЮК ПОЧИН» АНЪАНАЛАРИ ИЗИДАН

Тошкентдаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонти заводи коммунистлари, барча меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини жанговар иш программасидек қабул қилдилар.

Шу кунларда корхонада юксак меҳнат кўтаринкилиги ҳукмрон, ҳар бир киши беш йиллик топшириқни муддатидан илгари бажарилишига муносиб ҳисса қўшишга интиляпти.

Ҳозир завод коллективи Владимир Ильич Ленин туғилган куннинг 106 йиллиги шарафига коммунистик шанбалик ўтказишга тайёрланяпти. Апрелнинг учинчи шанбасида меҳнат байрами ўтказиш коллектив учун яхши ва шонли анъана бўлиб қолди.

Завод тарих музейи залларида донгдор корхона коллективининг революцион, меҳнат ва жанговар анъаналари ҳақида ҳикоя қилувчи экспонатлар кўп. Бу ерда В. И. Ленининг Туркистон республикаси Марказий Ижроия Комитетининг «Ахборот»ида 1919 йил сентябрь ойида эълон қилинган радиограммаси ҳам бор.

«Совет Россиясининг Совет Туркистони билан қўшилиши муносабати билан ҳамма кучларни паровозлар ва ҳаракатдаги составларни ремонт қилиш учун сафарбар этиш керак. Мудофаа кенгаши бунинг учун депо ва мастерскойларнинг барча кучларини жалб этишни тавсия этмоқда. Революция ва Қизил Армия ғалабасидан Туркистон ва Россиянинг иқтисодий ҳаётини юксалтириш учун фойдаланиш керак.

Қизил Туркистонга салом!
Мудофаа Кенгаши раиси — Ленин».

Ильич барча кучларни жалб этишни сўради... Тошкент темирйўлчилари доҳий топшириғи бажарилиши учун ҳамма ишларни қилдилар. 1919 йил 11 октябрда Тошкентда биринчи коммунистик шанбалик ўтказилди. У пайтда бу ишда асосан коммунистлар иштирок этишди. Улар очарчиликка қарамай меҳнат қилишди, вайрон бўлган хўжаликларни тиклашга ёрдам беришди. Бу чинакам илҳомбахш, чинакам коммунистча меҳнат эди.

Ўша пайтдан бери корхона ишчилари ўлкада коммунистик шанбаликларнинг энг актив ташаббускорлари бўлиб қолишди. Улар Туркистонда биринчи марта 1924 йилда ўз кучлари билан ва ўз лойиҳалари асосида В. И. Ленинга ҳайкал ўрнатишди. Бу ҳайкал ҳозир ҳам завод ҳовлисида турибди.

Апрель ойида Ильич туғилган кунни нишонлаш мақсадида ўтказиладиган ленинча коммунистик шанбаликлар чинакам меҳнат байрамидир. Унда заводнинг барча меҳнаткашлари — ёшлар ва ветеранлар иштирок этишади.

Яқинда Октябрь революцияси номли заводда ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчиларнинг митинги бўлиб ўтди. Унда электромашина цехи коллективи номидан электрь-слесарлар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон КП Марказий Комитети аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати Н. М. Железнов сўзлади. У 1976 йил 17 апрелда В. И. Ленин туғилган куннинг 106 йиллиги шарафига ленинча коммунистик шанбалик ўтказиш ҳақида таклиф киритди.

Митинг қатнашчилари якдиллик билан апрелнинг учинчи шанбасида меҳнат байрамига чиқиш, шу куни энг юксак унумдорликка эришиш, барча ишланган ҳақни ўнинчи беш йиллик фондига ўтказиш ҳақида қарор қилдилар. Шанбалик куни барча маҳсулот тежалган электр қуввати билан ишлаб чиқарилади. КПСС XXV съездининг очилишига бағишланган митингда ҳам коллективимиз апрелнинг учинчи шанбасида меҳнат байрами ўтказишга аҳд қилганлигини яна бир бор тасдиқлади. Ҳозирги вақтда корхонада шанбалик ўтказишга тайёргарлик бўйича катта ишлар олиб бориляпти. Бизга тажрибадан шу нарса маълумки, шанбалик куни уюшқоқлик билан юксак унумли меҳнат қилиш учун жуда пухта тайёргарлик кўриш лозим.

Завод партия комитети завод штабини тасдиқлади. У махсус план асосида ишлаб, цех штаблари билан биргаликда тадбирлар амалга оширади. Ҳар бир цех учун махсус бланкалар — В. И. Ленининг сиймоси акс эттирилган, «Ленинча коммунистик шанбалик» рубрикаси бўлган «рапорт-топшириқ» тарқатишга тайёрланяпмиз. Бу бланканинг бир томонида коллективнинг мажбуриятлари ва планидан келиб чиқиб, цехнинг аниқ топшириқлари кўрсатилади, иккинчи томонида эса шу куни топшириқ бажарилганлиги ҳақида завод штабига цех берган рапорт ёзилади.

Бригадалар ва айрим ишчилар меҳнат байрами куни учун шахсий мажбуриятлар қабул қилишаяпти.

Тахминий ҳисобларга қараганда, шу куни планга қўшимча битта тепловоз, бир вагон ишлаб чиқарилади, 2 мингта тормоз колодкалари қуйилади, 22 тонна пўлат қуйма, одатдагидан анча кўпроқ эҳтиёт қисмлар тайёрланади ва темир йўллар учун узеллар ремонт қилинади. Жами 50 минг сўмликдан кўпроқ маҳсулот ишлаб чиқарилади. Завод территориясини кўкаламзорлаштириш ва ободонлаштириш бўйича тадбирлар амалга ошириш кўзда тутиляпти.

Одатдагидек, шанбалик бошланганлиги ҳақида завод гудоги хабар беради. Бу гудок 1917 йилда шаҳарда қуролли қўзғолон бошлангaнлиги ҳақида тошкентликларга сигнал берганди.

Тантанали гудок бериш ҳуқуқи заводнинг энг кекса ишчиларига, партия ветеранларига, биринчи коммунистик шанбаликларнинг иштирокчиларига берилади. Октябрь революцияси номли завод коллективи шаҳардаги барча меҳнаткашларни 1976 йил 17 апрелда заводимиз гудоги чалиниши заҳоти уюшқоқлик билан иш бошлашга «Буюк почин»нинг шонли анъаналарини давом эттиришга, КПСС XXV съездининг тарихий қарорларини бажаришга қатъий аҳд қилганликларини намойиш этишга чақиради.

И. БОБРОВ,
Октябрь революцияси номли Тошкент тепловоз вагон-ремонти заводи партия комитетининг секретари.

ЎН МИЛЛИОН ҒИШТ

Бугун

1-ҒИШТ ЗАВОДЛАРИ БОШҚАРМАСИ КОЛЛЕКТИВИ ЙИЛ БОШИДАН БУЁН ИШЛАБ ЧИҚАРГАН ПИШИҚ ҒИШТ ЎН МИЛЛИОН ДОНАДАН ОШИБ КЕТДИ. Шунча маҳсулотнинг ҳаммаси «Главташкентстрой» қурилиш объектларига ва бошқа бир қатор йирик маъмурий бинолар бунёдкорлик майдонига етказиб берилди.

Корхона коллективи КПСС XXV съезди қарорларига амалий иш билан жавоб бериш мақсадида ишлаб чиқаришни тўғри ташкил қилмоқда ва топшириқларни ошириб адо этмоқда. Натижада қисқа вақт ичида салмоқли иш — ўн миллион дона ғишт тайёрлашга эришилди. Корхонанинг ишчилардан А. Шоимардонова, Н. Эрматова, Ф. Бажук сингари илғорлари смена топшириқларини 120 процентдан бажариб меҳнат ғалабасига ҳисса қўшди.

Коллектив ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида 49 миллион 500 мингта ва планга қўшимча бир миллион дона ғишт тайёрлаш мажбуриятини олган.

17 АПРЕЛЬ — КОММУНИСТИК ШАНБАЛИК КУНИ

ТОШКЕНТЛИКЛАР МОСКВАЛИКЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАМОҚДАЛАР

В. И. ЛЕНИН ТУҒИЛГАН КУННИНГ 106 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА КАТТА МЕҲНАТ БАЙРАМИ

Машинасозлар сўзи

В. П. Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бош йиғув цехининг меҳнаткашлари «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!», «Сифат ва самарадорлик беш йиллигига — ишчи кафолати!» шиорлари остида митинг ўтказишга йиғилдилар.

Митингда сўзга чиққан радист Виктор Попов ҳамкасбларини В. И. Ленин туғилган кунни муносиб нишонлаш учун юқори унумдорликда тежалган материал, хом ашё ва электр энергия ҳисобига ишлашга чақирди.

Назоратчи Карим Тожибоев самолётсозлар фикрини қуйидагича изҳор этди.

— Биз апрель ойининг учинчи шанбасида меҳнат байрами ўтказиш шонли анъаналарига доимо содиқмиз. 17 апрелдаги коммунистик шанбалик юксак уюшқоқ вазиятида ўтади. У бизнинг имкониятларимизни, ишлаб чиқариш резервларини қай даражада топиш ва фойдаланишимизни намойиш этади.

В. Тожибоев йиғувчиларни юқори унумдорликда сифатли ишлашга чақирди.

17 апрелда меҳнат байрами ўтказиш тўғрисидаги москваликларнинг ташаббусини қизғин қўллаб-қувватлаган қатор цехларнинг коллективлари апрель ойининг учинчи шанбаси учун оширилган мажбурият қабул қилдилар. Масалан, электр монтажчилар группасининг коллективи 8 соатлик топшириқни олти соатда адо этишга, аксарият монтаж ишларини тежаб қолинган материал ҳисобига бажаришга қарор қилди.

Митингда қабул қилинган резолюцияда шундай дейилади: 17 апрелда ҳамма бир кишидек коммунистик шанбаликка чиқади, ўша куни юқори меҳнат унумдорлигига эришилади, кўплаб монтаж ишлари тежаб қолинган, хом ашё, электр энергия ва материал ҳисобига амалга оширилади, ишлаб топилган маблағ ва фойда беш йиллик фондига ўтказилади.

Бугун

коммунистик шанбалик ўтказишга бағишланган митинглар 31, 35, 36, 4-цехларда ва бирлашманинг бошқа бўлимларида бўлиб ўтди.

Г. ЗЕМСКОВА,
авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бош йиғув цехининг электрчиси.

АЖОЙИБ АНЪАНА

СССР 50 йиллиги номли трактор заводининг меҳнаткашлари корхонанинг бош конвейер цехига коммунистик шанбалик ўтказишга бағишланган митингга йиғилдилар.

— Бизнинг коллективимизда, — деди корхона партия комитетининг секретари Э. Жамилов, — жаҳонда биринчи социалистик давлатнинг ва Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг асосчиси В. И. Ленин туғилган кунни янги меҳнат ғалабалари билан нишонлаш ажойиб анъана тусига кириб бормоқда.

Механика цехининг ишчиси, коммунистик меҳнат зарбдори Л. Недорезов цех коллективи номидан завод меҳнаткашларини Ильич туғилган кунни жасоратли меҳнат билан нишонлашга чақирди. У шанбалик куни 1,5 норма бажариш мажбуриятини олди.

Автомат цехи партия бюросининг секретари А. А. Нектовенко коллектив аъзоларини 17 апрель шанбалик куни меҳнат топшириқларини 115 процентга етказиб бажаришга, планга қўшимча 3,5 минг сўмлик юқори сифатли маҳсулот ишлаб чиқаришга эришиш тўғрисида гапирди.

Митингда резолюция қабул қилиниб, унда завод меҳнаткашларининг москваликлар ташаббусини қўллаб-қувватлаганликлари қайд этилди. Улар В. И. Ленин туғилган кунни зарбдор меҳнат билан якунлашга қарор қилдилар. Коммунистик шанбалик куни заводнинг ҳар бир ишчиси ўз нормасини 105 процентга етказиб бажаради. Барча ишлаб топилган маблағ ўнинчи беш йиллик фондига ўтказилади.

А. ЁРМАТОВ,
трактор заводининг слесари.

Янги моделда

Кримплен, шойи, жун матолардан аёллар учун европача усулда тикилган янги моделдаги кўйлаклар харидорлар диққатини ўзига тортмоқда. Тўрт хил моделда тайёрланган шундай кўйлакларнинг дастлабки туркуми

Бугун

3-тикувчилик фабрикасининг тайёр маҳсулотлар омборидан республика савдо ташкилотларига жўнатилди. Фабрика миллий фасондаги кўйлаклар билан бир қаторда бу йил европача фасондаги кўйлакларнинг янги моделларини биринчи бор ишлаб чиқаришга киришди.

Партия XXV съезди қарорларини изчиллик билан амалга ошираётган коллектив маҳсулот сифатини бошқаришнинг комплекс системасини жорий этмоқда. Шунинг учун ҳам тайёрланаётган умумий маҳсулот ҳажмининг 20 проценти Давлат Сифат белгиси билан чиқарилмоқда.

Коллектив съезд шарафига икки ойлик планни муддатидан ўн кун илгари адо этган эди. Биринчи квартал планини ҳам 20 мартда бажариш ва планга қўшимча 250 минг сўмлик маҳсулотни реализация қилишга қарор қилинган. Ҳозир барча цехларда ана шу мақсадга эришиш учун социалистик мусобақа кенг қулоч ёйдирилган. Корхона коллективи бу йил 11 та ўрнига 18 номдаги маҳсулотни Давлат Сифат белгиси билан ишлаб чиқаришга аҳд қилган.

Бугун

18 номдаги маҳсулотнинг янги намуналари Давлат Сифат белгисига тавсия этувчи совет эътиборига тақдим қилинди. Ишлаб чиқариш новаторларидан Н. Ортиқова, Л. Беляева, Т. Эгамбердиева, Н. Рожавский ва А. Казаковлар бир беш йилликда икки беш йиллик планини бажариш мажбуриятини олишди.

Корхона қуввати ортади

Бугун

«ТАШСЕЛЬМАШ» ЗАВОДИНИНГ БОШ КОНВЕЙЕРИДАН 1,5 МИНГИНЧИ «14 ХВ—24» ПАХТА ТЕРИШ МАШИНАСИ ТУШИРИБ ОЛИНДИ. БУ ЭСА ЎТГАН ЙИЛНИНГ ШУ ДАВРИГА НИСБАТАН 70 ТА АГРЕГАТ КЎП ДЕМАКДИР.

Бу йил машинасозлар дала меҳнаткашларига 8 мингта пахта териш комбайнлари етказиб берадилар. Техника воситаларининг кўп қисми 90 сантиметрли қатор ораларидаги экилган пахталарни теришга мослаштирилган машиналардир. Шунингдек, 3,5 мингта тўрт қаторлаб пахта терадиган ХН—3,6 ва 1,5 мингта икки қаторлаб ҳосил йиғадиган «17 ХВ—1,8Б» машиналари тайёрланади.

Корхонада тўрт қаторлаб пахта йиғадиган «ХН—3,6» машиналарини анча takомиллашган усулда тайёрлаш йўлга қўйилади. Бу эса техника воситаларининг сифатли иш бажаришини таъминлайди.

КПСС XXV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашаётган машинасозлар қишлоқ хўжалиги учун техника воситалари ишлаб чиқаришни янада кўпайтириш учун корхонани техник жиҳатдан қайта қуроллантиришни давом эттириб, кейинги икки йил ичида завод қувватини кескин ўстириш, шунингдек, механика ишлов бериш цехларида ишлаб чиқариш жараёнини такомиллаштириш учун курашмоқдалар.

Иккинчи квартал ҳисобига

Пойтахт областининг Юқори Чирчиқ районидаги Свердлов номли колхозга газ аппаратлари заводи коллективи бир неча йилдан буён оталиқ ёрдами кўрсатиб келади. Завод ишчи-хизматчилари колхоз аҳолиси хонадонларини газлаштиришда ҳам қатор ишларни амалга оширдилар.

Бугун

завод коллективи ўз оталиғидаги Свердлов номли колхозга газ аппаратларининг катта бир туркумини жўнатди. Аппаратларнинг ҳаммаси шу йилнинг иккинчи квартали ҳисобига тайёрланган.

КПСС XXV съезди қарорларини ҳаётга кенг тадбиқ этаётган завод ишчилари мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиб, меҳнатда улкан ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Корхонада биринчи квартал планига қўшимча 200 та газ плитаси реализация қилинди.

Коммунист Дилбар Қулматова Тошкент тўқимачилик комбинатининг донгдор тўқувчиларидан бири. У республикамиздаги тўрт новатор ишчи қатори КПСС XXV съездини шахсий меҳнат рекордлари билан кутиб олиш ташаббуси билан чиқиб, ўз ваъдасини шараф билан бажарди.

Илғор тўқувчининг ҳаётида яқинда яна бир қувончли воқеа юз берди. У биринчи беш йилликларнинг пешқадам тўқувчилари опа—сингил Виноградовалар мукофоти лауреати бўлди.

СУРАТДА: Дилбар Қулматовани (ўртада) дугоналари Виноградовалар мукофоти лауреати бўлганлиги билан табриклашмоқда.

Э. Мирғиёсов фотоси.

ҚУРУВЧИЛАР ТУҲФАСИ

Уй қуриш трестига қарашли «Ташросстрой» қурилиш бошқармасининг қурувчилари «Олимпия» шаҳарчасида истиқомат қилувчилар учун яна бир қулайлик яратдилар.

Бугун

шаҳарчада янги дорихона муддатидан илгари қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Бу билан Собир Раҳимов районида ишлаб турган дорихоналар сони 12 тага етди.

Тонгги газеталарда

▲ «Съезд қарорлари — оммага» — «Правда» газетасининг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади. Марказий Комитет Ҳисобот докладини, съезднинг қарорлари ва материалларини чуқур ўрганиш — партия ва комсомол сиёсий ўқуви, меҳнаткашлар иқтисодий таълими системаларининг биринчи навбатдаги вазифасидир, — дейилади жумладан бош мақолада.— Съезд якунларига бўлган катта қизиқишни ҳисобга олиб партия комитетлари, Бутуниттифоқ «Билим» жамияти ҳамма ерларда ижтимоий сиёсий ўқувлар, лекциялар, лекторийлар ташкил этишлари, сайёр пропагандистлар группаларининг ишини уюштиришлари лозим.

Асосий эътиборни омма орасида олиб борилаётган сиёсий ишларнинг ғоявий савиясига, сифати ва мазмунига қаратиш талаб этилади.

▲ СССР Химия саноати министрлиги корхоналарининг ходимларига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони бериш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармони эълон қилинган. Мукофотланганлар орасида Чирчиқ «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмасининг аппаратчиси Эргаш Пирматов ҳам бор.

• ШАҲАР — ҚИШЛОҚҚА

Оталиқдаги хўжаликларда

Шаҳримиздаги иккинчи индустриал педагогика техникумининг студентлари қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилишда бир неча йилдан буён пойтахт областининг Бекобод, Қуйи Чирчиқ, Чиноз районлари, шунингдек, Жиззах ва Сирдарё областлари механизаторларига яқиндан ёрдам бериб келишяпти.

Бугун

техникумнинг бир группа механизатор студентлари оталиқдаги хўжаликлардан қайтиб келдилар. Улар «Ленинград», «Кўк орол» совхозларида бўлиб, қишлоқ хўжалик машиналарини ремонт қилдилар.

Ўтган йили техникум студентлари оталиқдаги хўжаликларда 90 та трактор, 78 та плуг, 30 та чигит экиш сеялкаси, 3 та прицеп, 80 та пахта териш машинаси, 17 та пахта тозалаш, 13 та кўрак чувиш машинасини ремонт қилишган эди.

Бугунги кунда техникумнинг 200 га яқин студенти ишлаб чиқариш практикасини ўтамоқда.

ЎЗБЕКИСТОН ПОЙТАХТИ ГЎЗАЛ ВА КЎКАЛАМЗОР БЎЛСИН

КОМБИНАТ ЧИРОЙИ

Тўқимачилик комбинати ишчи ва хизматчилари шаҳримизда ўтказилаётган ободонлаштириш ойлигида актив иштирок этишмоқда.

Шанба ва якшанба кунлари бўлиб ўтган умумхалқ ҳашарида комбинат территориясини янада обод қилишда 700 киши иштирок этди. Улар 300 туп дарахт, 1200 дона яшил тўсиқ ўтказдилар.

Комбинатга қарашли ўн олтита ётоқхонада ҳам ишчилар ёрдамида ҳашарлар ўтказилди. Тўрт мингдан ортиқ киши яшайдиган бу ётоқхонадагилар бинолари атрофидаги чиқиндиларни тозалашиб, ирригация шохобчаларини зилол сувларга тахт қилиб қўйишди. Бундан ташқари ҳашарчилар Шота Руставели кўчасига жойлашган медицина пунктида ва Физкультурная кўчасида ободончилик ишларини олиб боришди.

Корхонада комбинат директорининг ўринбосари Азиз Аюпов раҳбарлигида ободонлаштириш штаби тузилган. Бу штаб шу кунгача етти марта йиғилиш ўтказди.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Киров район уй-жой бошқармаси коллективи ободонлаштириш уч ойлигида 5,5 минг туп дарахт, 20 минг дона яшил тўсиқ ўтказиши керак эди. Улар шанба ва якшанба кунлари бўлиб ўтган ҳашарларга чиқишиб, 9120 туп дарахт, 2720 та яшил тўсиқ ўтказиб планни ошириб адо этдилар. Пландаги 20 минг ўрнига турар жой бинолари ва кўчаларга 28600 туп гул ўтказилди.

Ўтган шанбаликда 7860 метр ирригация шохобчалари ва 7720 квадрат метр территория тозаланиб, 60 тонна чиқинди шаҳар чеккасига чиқариб ташланди. 10, 37, 38-ЖЭКлар умумхалқ ҳашарининг энг илғорлари деб топилди. Шанбаликда 12 минг киши иштирок этди.

ЧЕВАРЛАР ҲАШАРДА

«Малика» трикотаж фирмаси ишчи ва хизматчилари Чилонзор ва Фрунзе район меҳнаткашларининг шаҳримизни янада обод ва кўркам қилиш борасидаги ташаббусларига қўшилиб, ўзларига биркитилган Софийская кўчасида ободончилик ишлари олиб боришмоқда. Улар бу ойликда 300 туп дарахт, 3 минг туп яшил тўсиқ ва 1500 дона гул ўтказишади.

Кечаги шанбаликда трикотаж фирмаси ишчиларидан 200 киши иштирок этди. Улар гвардиячи-полковник Хўжаев, Энгельс кўчаларидаги дарахтлар тагини юмшатишиб, ободончилик ишларини бажаришди.

ҲАР КУН ҒАНИМАТ

ОБОДОНЛАШТИРИШ УЧ ОЙЛИГИНИ ЎТКАЗИШ БЎЙИЧА ШАҲАР ШТАБИНИНГ ЙИҒИЛИШИДАН

Шаҳар штаби ободонлаштириш уч ойлиги бўйича шанба куни бўлиб ўтган навбатдаги йиғилишида Сергели районида ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишлари қандай олиб борилаётганлигини қараб чиқди.

Райондаги барча ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишларига район штаби раҳбарлик қилади. Унинг йиғилишларида барча масалалар оперативлик билан ҳал қилинади. Ҳозиргача 20 та корхона ва ташкилот, район ижроия комитети бўлим ва бошқармаларининг ҳисоботи тингланди. Унинг раҳбарлари олиб борилаётган ишлар ҳақида ахборот бериб боришади.

Ҳозирги кунда йўллар тўла ремонтдан чиқарилмоқда. Район ободонлаштириш бошқармаси кучи билан Заречная кўчасидаги 4 ва 7-проездларга асфальт ётқизилди. Чоштепа кўчаси эса кенгайтирилмоқда. Полевой ва Питомний кўчаларидаги чуқурчалар ремонти тугалланди.

Турар жой ташкилотлари кварталлар оралиғидаги йўлкаларнинг тўла ремонтдан чиқарилишига катта аҳамият беришмоқда. Район уй-жой бошқармаси қилинадиган ремонт ишларининг қачон бажарилишини олдиндан белгилаб қўйган. Шунинг учун ҳам ремонт қилинадиган участкалар схема асосида олдиндан белгилаб қўйилган.

Сергелиликлар районларига кираверишдаги дарвозани ниҳоятда кўркам қилишди. Район чегарасидан то Шота Руставели кўчасигача давом этган транспорт йўлининг икки четида кўкаламзорлаштириш ишлари олиб борилмоқда. Ўтқазилган дарахт ва яшил ниҳоллар ёзда қуриб қолмаслиги учун пуркагич фонтанчалар ўрнатилган.

Райондаги асосий ирригация шохобчалари, ариқлар чиқиндилардан тозаланиб, зилол сувлар учун тахт қилиб қўйилди. Йўлдош шаҳарчага бораверишдаги кўча эса жуда озода. Район ободонлаштириш бошқармасидаги фаррошлар кўчаларни графикка амал қилган ҳолда супуришмоқда.

Райондаги 30 га яқин уй «намунали уй» номини олган. Шуни айтиш керакки, бу бинодагилар ана шундай юксак номга лойиқдирлар. Чунки улар ҳар доим умумхалқ ҳашарларида актив иштирок этишиб, бинолар, территорияларини ҳамиша кўркам ва озода бўлишини таъминлашмоқда.

Аҳолига ташаббускор группалар катта ёрдам бермоқда. Ана шундай группалардан бири 1-ЖЭКда бўлиб, бунга пенсионер И. Фельдман бошчилик қилади. Ташаббускорлар аҳоли орасида тушунтириш ишлари олиб боришиб, ободончилик бўйича доимо текширувлар ўтказишмоқда. Агарда бирор киши қоидага бўйсунмайдиган бўлса, аҳолининг умумий йиғилишларида танбеҳ берилиб, ўртоқлик судларида кўриб чиқилади.

Шаҳар штабининг йиғилишида ободонлаштириш уч ойлиги давомида рўй бераётган камчиликлар ҳақида ҳам гапирилди. Ҳанузгача ҳамма аҳоли умумхалқ ҳашарида иштирок этаётир, деб бўлмайди. Йўлдош шаҳарча территориясидаги кварталларнинг кўриниши ёмон аҳволда. Бу ердаги хонадонларнинг кўпчилиги майдончаларни ўзларини шахсий томорқаларига айлантириб олишган.

Сергели массивини ободонлаштириш учун маҳалла комитетлари яқиндан ёрдам кўрсатишлари керак. Ҳозирча комитет раҳбарлари аҳолини бу ишга жалб қилганлари йўқ. Натижада Заречная, Питомний, Чоштепа кўчаларидаги биноларнинг ташқи кўриниши ремонт қилинмаган ва оқланмаган.

Ободонлаштириш уч ойлигининг тамом бўлишига бир ой қолди. Ана шу вақт мобайнида район штаби Сергелида намунали озодагарчилик ва тартиб ўрнатиши керак.

КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

ПАРТИЯ РЕЖАЛАРИ — ХАЛҚ РЕЖАЛАРИ

«Корхоналарни лойиҳалаш ва қуриш уй-жой бинолари, мактабгача тарбия муассасалари, маданий-маиший, соғлиқни сақлаш, маориф ва коммунал хўжалик объектлари билан комплекс равишда амалга оширилсин».

(«1976— 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»дан).

Сўз—партия ташкилоти секретарларига

ҲАЁТ БИЛАН ҲАМНАФАС

Институтимиз бундан 12 йил муқаддам Ўзбекистон Давлат лойиҳалаш институти ҳамда Тошкент қурилиш ва типовой лойиҳалаш илмий-тадқиқот институтлари базасида ташкил топган эди. Тошкентдаги турар жой ва жамоат биноларини экспериментал лойиҳалаш зонал илмий-тадқиқот институти ўтган йиллар мобайнида Ўрта Осиё республикалари ва Қалмоқистон автоном области учун жуда кўплаб миқдорда ҳозирги замон қурилиш ютуқлари ҳисобга олинган турар жой ва жамоат биноларининг экспериментал лойиҳаларини яратиб берди.

Институт олдига ўз зонасини фан-техника эришган ютуқлар асосида юксак сифатли типовой ва экспериментал лойиҳалар билан таъминлашдек ғоят масъулиятли вазифа қўйилган. Институт коллективи ҳали анча ёш бўлишига қарамай, ўз олдидаги ана шу вазифани чуқур ҳис этиб, ўтган йиллар мобайнида Тошкентда ялпи қурилаётган турар жой ва маданий-маиший бинолар лойиҳаларини тайёрлаб берди. Пойтахтимиз кўркига-кўрк қўшиб турган янги «Ўзбекистон» меҳмонхонаси ҳам институтимиз меъморлари ва инженер-техник ходимларининг баракали меҳнати билан яратилди. Тошкентдаги Санъат музейи, ҳозир қурилаётган давлат банки ва Усмон Юсупов кўчасида қурилаётган янги меҳмонхона, Самарқанд, Бухоро ва Душанбада қурилган «Интурист» меҳмонхоналарининг лойиҳалари ҳам институтимизда яратилган.

«ТашЗНИИЭП» партия ташкилоти энг муҳим ташкилий масалаларни ҳал этиш ва тайёрланаётган типовой лойиҳаларнинг ҳозирги замон фан-техника ютуқлари даражасида юксак сифатли бўлиши учун институт раҳбарлари билан ҳамкорликда иш олиб бораётир. Бунинг натижасида лойиҳаларнинг сифатини ошириш, уларнинг смета баҳосини камайтириш бўйича кўпгина ютуқлар қўлга киритилди. Биз бундан буён ҳам бу борадаги ишларимизни янада такомиллаштириб бораверамиз.

Коллективимиз яқинда бўлиб ўтган КПСС XXV съездини ғоят кўтаринки руҳ билан кутиб олди. Шу кунларда институтимиз коммунистлари, лойиҳачилар ва меъморларимиз съезд қарорларини синчиклаб ўрганиб чиқишмоқда. Институт лойиҳа-смета ва илмий-тадқиқот ишларини съездда кўрсатиб ўтилган муҳим кўрсатмалар асосида ташкил этиш бизнинг бугунги кундаги долзарб ишларимиздан биридир. КПСС XXV съездида қабул қилинган «1976 — 1980 йилларда СССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг асосий йўналишлари»да шундай дейилган. **«Лойиҳа-смета иши яхшилансин, лойиҳа ечимларининг юксак техникавий ва иқтисодий савияси учун лойиҳалаш-конструкторлик ва илмий ташкилотларнинг масъулияти оширилсин. Лойиҳалар ва сметаларни ишлаб чиқиш ва экспертиза қилиш сифати яхшилансин, муддатлари қисқартирилсин. Лойиҳа ишларини планлаштириш такомиллаштирилсин. Лойиҳа ташкилотларининг моддий-техника базаси мустаҳкамлансин. Қурилишлар ва объектларни зарур лойиҳа-смета ҳужжатлари билан ўз вақтида таъминлаш чоралари кўрилсин».**

Институт партия ташкилоти съезд қарорларини пухта ўрганиб чиқиб, лойиҳа-смета ишлари сифатини тубдан яхшилаш учун бир қанча тадбирларни ишлаб чиқмоқда. Яқин келгусида институтимиз экспериментал базаси кенгайтирилиб, уни ишлаб чиқариш экспериментал базасига айлантириш кўзда тутилмоқда. Институт ўз ишлаб чиқариш экспериментал базасига эга бўлгач эксперимент лойиҳалар дастлаб ана шу базада синовдан ўтади. Сўнгра улар ялпи суръатда қуриш учун тавсия этилади. Ҳозир ана шу ишлаб чиқариш базаси лойиҳаси «Стромпроект» илмий-тадқиқот институтида тайёрланмоқда.

Меъморларимиз доимо давр билан ҳамнафас бўлиш, давр тараққиётини ҳисобга олиб умрибоқий бинолар яратиш устида ҳам илмий-тадқиқот ишларини кенг йўлга қўйишган. Эндиликда аҳолининг бутун бир маҳалла бўлиб яшаши кўзда тутилган микрорайонлар лойиҳасини яратишни, бундай микрорайонларда аҳоли эҳтиёжи учун зарур бўлган маданий-маиший бинолар, болалар боғчалари ва мактабларни бирга бунёд этишни даврнинг ўзи тақозо этмоқда. Ана шунинг учун ҳам бу нарса КПСС XXV съезди қарорларида айтиб ўтилди. Аҳолининг турмуш даражасини янада яхшилаш учун микрорайонларда кўпгина қулайликларни таркиб топтиришни мақсад қилиб олган уй-жой лойиҳаловчиларимиз Тошкентнинг Эски шаҳар қисмида қуриладиган 2 минг аҳоли истиқомат қилиши кўзда тутилган турар жой комплекси лойиҳасини, шунингдек бутунлай монолит бетондан бунёд этиладиган 16 қаватли турар жой биноси лойиҳаларини яратдилар. Икки минг аҳоли истиқомат қиладиган турар жой комплексида барча зарурий муассасалар ҳам бирга бунёд этилади. Магазинлар, ер ости гаражлари, болалар сузиш майдончалари, янги турар жой комплексининг энг замонавий афзалликларидан бўлиб қолади.

Институтимиз хизматчилари шу кунларда Ўрта Осиё ва Қалмоқистон автоном областининг иқлим ва зилзила хусусиятлари ҳисобга олинган янги мактаблар, болалар боғчалари лойиҳалари устида ҳам ишлашмоқда. Юқорида санаб ўтилган янги турар жой комплекслари, мактаблар ва болалар тарбия комплексларини ҳам ҳозирги замон қурилиш индустрияси эришган ютуқлар асосида бунёд этиш кўзда тутилган.

Архитектор доим ўз давридан бирмунча олдинда бормоғи, кишилар психологиясидаги ўзгаришларни ва давр талабини чуқур ҳис этмоғи лозим. Ана шундагина умрибоқий бинолар, кишиларга ҳар томонлама маъқул бўладиган, уларнинг яйраб яшаши ва дам олиши учун қулай бўлган бинолар яратилиши мумкин. КПСС XXV съезди қарорларидан руҳланган институтимиз меъморлари бугун келажакда қуриладиган ана шундай, гўзал, умрибоқий бинолар, 1970 йилларнинг ўзига хос хусусиятларини ўзида мужассамлантирган ноёб кошоналар яратиш устида изланмоқдалар.

С. ҚОБИЛЖОНОВ,
Тошкентдаги турар жой ва жамоат биноларини экспериментал лойиҳалаш зонал илмий-тадқиқот институти партия ташкилотининг секретари.

Тошкент трактор заводининг ишчилари ҳар куни республикамиз қишлоқ меҳнаткашлари учун юзларча тракторлар, прицеплар ва эҳтиёт қисмлар комплектини тайёрлаб жўнатадилар.

СУРАТДА: тайёр маҳсулот жўнатиш участкасининг пешқадам слесарларидан Виктор Голубев билан Тимофей Баранов ўртоқлар жўнатишга ҳозирланган тракторларни тайёрлаш пайтида.

✦ ИШЧИ УЙЛАРИ

Машинасозлар аҳди

Партия XXV съезди қарорларида қишлоқ хўжалигига такомиллашган техника воситалари етказиб бериш тўғрисида алоҳида таъкидлаб ўтилган. Чиндан ҳам қишлоқ хўжалигини комплекс механизациялаштириш — юқори ҳосил олишнинг асосий гаровидир. Шунинг учун ҳам корхонамизда дала меҳнаткашларига қўл келаётган техника воситалари ишлаб чиқариш тобора жадаллаштириляпти. Бу йил дала меҳнаткашларига 4,5 мингдан зиёд чанглагич-пуркагич машиналари етказиб берамиз. Планга қўшимча эса 100 та «ОВХ— 14» агрегати тайёрланади.

Коллективимизда қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш учун катта ҳажмдаги ишлар амалга ошириляпти. Яқинда кичик ҳажмдаги деталларга комплекс ишлов бериш усули йўлга қўйилди. Бунинг натижасида илгари бошқа шаҳарлардан келтириладиган деталлар бевосита корхонанинг ўзида тайёрланадиган бўлди. Ишлаб чиқаришни бир меъёрда ташкил этиш учун бошланган ҳаракат ҳам яхши самаралар беряпти. Шу кунларда сафимизда юздан зиёд киши бир ярим нормачилик ҳаракатига қўшилиб меҳнат қилмоқда. Биз, машинасозлар КПСС XXV съезди қарорлари асосида техника тараққиётини жадаллаштириш ҳисобига ўнинчи беш йилликда ишлаб чиқариш ҳажмини бир ярим ҳиссага оширишга аҳд қилганмиз. Бундай ютуқлар асосан ички резервлардан самарали фойдаланиш, илғорлар ташаббусига кенг йўл очиб бериш ҳисобига қўлга киритилади.

М. ИСМОИЛОВ,
«Ташхимсельмаш» заводи биринчи механика цехининг пармаловчиси.

Ўзбекистон пойтахти гўзал ва кўкаламзор бўлсин

Янги ҳиёбонлар барпо қилинмоқда

Чилонзор ва Фрунзе район меҳнаткашларининг шаҳримизни янада обод ва кўркам қилиш бўйича мурожаатларини Октябрь районидаги корхона, ташкилот, олий ўқув юртлари ва барча аҳоли якдиллик билан маъқулладилар.

Биз ободонлаштириш уч ойлигида район территориясига 40 минг туп мевали ва манзарали дарахт, 77 минг туп яшил тўсиқлар ўтқазишга аҳд қилган эдик. Бугунги кунда бу план ортиғи билан адо этилиб, район территориясидаги янги очилаётган хиёбонларга ва кўчаларга ўтқазиб бўлинди. Ҳозиргача 38 минг метр ирригация шохобчалари чиқиндилардан тозаланиб, 10 минг квадрат метр йўл ва йўлкалардаги чуқурчалар тўла ремонтдан чиқарилди.

Оқтепада Есенин номидаги олти гектарлик боғ ташкил қилинмоқда. Бугунги кунда ана шу ерда пазандачилик ва савдо техникуми талабалари ва «Сувенир» фабрикаси ишчилари ободончилик ишларини олиб боришаётир. Бу боғда улуғ рус шоири Есенинга ҳайкал ўрнатилади.

Ҳозир район ободончилари Анҳорнинг Шайхонтовур ГЭСидан то Богдан Хмельницкий кўчасигача бўлган беш километрли каналдаги чиқиндиларни тозалашиб бетон ётқизишмоқда.

Бугунгача районимизда ўн уч марта умумхалқ ҳашари ўтказилди. Бунда 65 минг ҳамшаҳримиз иштирок этди. Халқ хўжалиги институти, алоқа техникуми, «Главводстрой», 159-трест, «Ташкентхлеб» бирлашмаси ва Абу Райҳон Беруний номидаги Тошкент политехника институти студентлари бошқаларга намуна бўлишди. Районимиз медиклари эса Генерал Узоқов кўчасини оталиққа олиб, бу ерда ҳар шанба ва якшанба кунлари ҳашарлар уюштиришиб, кўчанинг ҳамиша озода бўлишини таъминлашмоқда.

Бизга машиналар билан 2512-автобаза, маданият министрлигининг автобазаси, «Узбекгидроэнергострой» катта ёрдам беряпти. «Янги шаҳар», Бешқайрағоч, Ульянов, Бекобод, Усмон Юсупов маҳаллаларининг аҳолиси ҳам бу ишда жонбозлик кўрсатмоқда.

Бир сўз билан айтганда, районимиз меҳнаткашлари янги Тошкент қурилишининг ўн йиллиги муносабати билан ўтказилаётган ободонлаштириш уч ойлигида актив иштирок этиб, зиммаларига олган кўчат ўтқазиш планини муддатидан илгари бажариб, барча территорияларни янада озода ва кўркам бўлиши учун умумхалқ ҳашарларида актив иштирок этмоқдалар.

К. ФАЙЗИЕВ,
Октябрь район ободонлаштириш бошқармасининг бошлиғи.

Беш йиллик вахтасида

Уйсозлар ғайрати

1-УЙСОЗЛИК комбинати пойтахтимиз қурилишлари учун йил сайин кўплаб материаллар ишлаб чиқармоқда. Комбинат коллективи янги замонавий қурилиш маҳсулотлари тайёрлаш билан бирга ҳамшаҳарларимиз учун ҳар томонлама қулай турар жой бинолари ҳам бунёд этмоқда. Комбинат ўтган беш йилликда 186 миллион 163 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширишни планлаштирган эди. Пойтахтимиз қурилишларида пешқадамлик қилиб келаётган бу коллектив планни анча ошириб бажариб, 199,9 миллион сўмликдан ортиқ қурилиш ишларини амалга оширишга муваффақ бўлди. Ўтган йили эса 340 минг квадрат метрдан ортиқ турар жой биноларини фойдаланишга топширилди.

Янги беш йилликни муваффақиятли бошлаган уйсозлар 1976 йил биринчи кварталини яхши натижалар билан якунлаш арафасида турипшибди. Комбинатда москвалик ва ленинградлик ишчиларнинг «Маҳсулот сифатига — ишчи кафолати» ташаббуси асосида ишлаётган бригадалар сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. Коллективда 1976 йил план-топширигини муддатидан олдин бажариш учун бошланган Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси ҳам кенг қулоч ёйган. Мусобақада коммунистлар ва ишлаб чиқариш илғорлари билан бирга комсомол-ёшлар ҳам актив иштирок этмоқда.

«Беш кунлик планни тўрт кунда бажариш» бўйича ватанпарварлик ташаббусини бошлаганлардан бири Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, Ленин ва «Ҳурмат Белгиси» орденлари кавалери, бетончилар бригадаси бошлиғи Исмоил Орипов издошлари тобора кўпайиб бормоқда. Айни кунда Г. Битюков, В. Сазченко, А. Зокиров сингари бетончи, М. Зятдинов, Ҳ. Каримов, В. Ганина, Б. Исломбоев каби электр пайвандчилар ва бўёқчилар бригадалари ҳам ана шу ташаббусга қўшилиб, беш кунлик планни тўрт кунда бажариш мусобақасида байроқдорлик қилишмоқда. Ёш коммунист Борис Ерлагаев бошлиқ керамзитбетончилар бригадаси коллективи ҳам ойлик топшириқларини доимо 120 процентдан ошириб адо этяпти. Бу бригада ҳозир 4-«Қўйлиқ» массивидаги янги турар жой биносини фойдаланишга топшириш учун ғайратни бўшаштирмаяпти.

Бир сўз билан айтганда комбинатнинг барча коллективлари КПСС XXV съезди қарорларини ҳаётга тадбиқ этиш учун ўз меҳнат постларида янги марраларни кўзлаб меҳнат қиляптилар. Яқинда эълон қилинган СССР Олий Совети Президиумининг «Главташкентстрой»га қарашли биринчи уйсозлик комбинатини «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотлаш тўғрисидаги фармони комбинат бунёдкорларини руҳлантириб юборди. Чунки, ҳукуматимизнинг бу юксак мукофоти бунёдкорларга тўққизинчи беш йиллик топшириқларини бажаришда эришган муваффақиятлари ҳамда уй-жой қурилишининг индустриаллиги ва сифатини ошириш ишига катта ҳисса қўшганлиги учун берилди. Комбинат коллективи ўнинчи беш йилликда юксак мукофотга муносиб меҳнат қилишга ҳаракат қилмоқда.

Б. САИДАЛИЕВ,
жамоатчи мухбиримиз.

Республика Қурилиш министрлигига қарашли «Главстройиндустрия»нинг Тошкент тажриба экспериментал ремонт-механика заводи меҳнат аҳли жонажон партиямиз XXV съезди қарорларини ҳаётга изчиллик билан жорий этиш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этиш борасида фидокорлик билан меҳнат қилаяпти. Корхона коллективи айниқса маҳсулот сифатлилиги, самарадорликни янада ошириш, тежамкорлик масалаларига алоҳида эътибор бермоқдалар. Мана бу суратда завод механика цехининг пешқадам ишчиларидан бири беш йиллик топшириқларини уч ярим йилда бажариш ташаббусига қўшилган моҳир токарь Юрий Фролов акс этган.

М. Нуриддинов фотоси.

Хизмат кўрсатиш усулларини такомиллаштириб

Собир Раҳимов район ошхоналар трестига Ўзбекистон ССР савдо министрлиги ҳамда Давлат савдоси ва матлубот кооперацияси ходимлари касаба союзлари республика комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилди. Коллектив бу юксак мукофотга ўтган йили тўртинчи квартал бўйича умумий овқатланиш корхоналари ўртасида олиб борилган социалистик мусобақада ғолиб чиққанлиги учун эришди.

Райондаги ошхоналар асосан корхона ва ўқув юртлари коллективларига хизмат кўрсатади. Шунинг учун ҳам трестда замонавий иш методларини ишга тадбиқ қилиш кенг жорий этилмоқда. Айниқса, корхона ва олий ўқув юртлари касаба союз ташкилотларининг раҳбарлари билан биргаликда тузилаётган бир ҳафталик меню хўрандаларга қулайлик туғдирмоқда. Студент ва ишчилар орасида 50—60 тийин турадиган таомлар комплекси оммалашиб бормоқда.

Бу усул хўрандаларнинг қимматли вақтларини тежамоқда. Ҳар бир киши 10—15 минут мобайнида бемалол овқатланиб, қолган бўш вақтини эса дам олиш билан ўтказмоқда. Райондаги корхоналарда жойлашган олтита ошхона ана шу усулда ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсатмоқда.

Янги, илғор усулларни жорий этиш ва социалистик мусобақанинг кенг оммалаштирилиши яхши натижалар бермоқда. Тўққизинчи беш йилликнинг якунловчи йили товар-оборот плани муддатидан илгари бажарилиб, пландан ташқари 239 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди. Тўртинчи квартал товар обороти плани эса 103,7 процент адо этилди. Бу билан Собир Раҳимов районидаги умумий овқатланиш корхонаси меҳнаткашлари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятларини шараф билан бажардилар.

Трестда янги ошхоналарни ишга тушириш борасида кўплаб ишлар амалга оширилмоқда. Ўтган йилнинг фақат беш ойи мобайнида 410 ўринга эга бўлган тўртта ошхона дастлабки хўрандаларини қабул қилди. Ҳадемай Уста Ширин кўчасидаги «Қалдирғоч» кафеси, Октябрь колхози бозоридаги «Марғилон» кафеси ва чучварахона аҳолига хизмат кўрсата бошлайди.

Сайловчилар наказига биноан бу йил Қорасарой кўчасидаги 1-автокомбинат олдида умумий овқатланиш корхонаси қурилади. Икки қаватли бу бинода чойхона ва «Муборак» кафеси жойлашади.

Октябрь район бозорида кўплаб умумий овқатланиш корхоналари ҳамшаҳарларимизга хизмат кўрсата бошлайди. Ҳозир кафе-чучварахона реконструкцияси тугалланди.

Қариялар учун қурилаётган чойхона ҳадемай фойдаланишга топширилади. Фақат унинг қишки залида 200 киши ҳордиқ чиқариши мумкин.

Райондаги «Қорақамиш» массиви ва Студентлар шаҳарчасида ярим тайёр маҳсулот ва кондитер маҳсулотлари билан савдо қиладиган кўргазмалар ташкил этиш анъанага кириб бормоқда.

«Миконд» заводидаги 11-ошхонанинг ошпаз-бригадири С. Орифжонов, Тошкент политехника институтининг механика ва инженер-физика факультетига жойлашган 4-ошхона ошпази В. Бужуков ва Х. Убайдуллаев, мактаб ошпазларидан — В. Полуэктова, М. Усмонова, Ҳ. Юнусов, Р. Осипова лар ўз касбларининг усталари ҳисобланишади. Улар ўз иш тажрибаларини ёшларга ўргатишмоқда.

— Ўзбекистон ССР савдо министрлиги ҳамда Давлат савдоси ва матлубот кооперацияси ходимлари касаба союзлари республика комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилиши бизни янада яхши меҳнат қилишга чорлайди, — дейди Собир Раҳимов район ошхоналар трестининг директори Т. Ражабов юксак мукофотни олар экан.

КПСС XXV съезди қарорларига амалий иш билан жавоб беришга аҳд қилган аҳил коллектив ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб янги социалистик мажбурият қабул қилди. Ўз корхоналарида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар ҳисобига товар-оборот плани яна 60 минг сўмга кўпайтирилади. Ўнинчи беш йилликнинг фақат биринчи йилида пландан ташқари ҳамшаҳарларимизга 220 минг сўмлик хизмат кўрсатилади. Коллективнинг бу ташаббуси район партия ва совет ташкилотлари ҳамда Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги томонидан маъқулланди.

Р. НУРИЛЛАЕВ,
А. ВОҲИДОВ.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Чилонзор массивидаги Муқимий кўчаси билан Волгоград ва ундан Фарҳод кўчасига бориладиган янги магистрал қурилиши тезкорлик билан олиб борилмоқда. Бунда «Гордорстройремонт» трести, «8-қурилиш бошқармаси, «Ташинжстрой» трести, 482-қурилиш бошқармаси, «Трансгидромеханизация» трести ва «Союзпроводмеханизация» трестига қарашли 4-қурилиш бошқармаси иштирок этмоқда. Уларга «Главташкентстрой»нинг ишлаб чиқариш транспорт бошқармаси катта ёрдам кўрсатмоқда.

Доимий комиссиялар иш тажрибасидан

Фаолликни ошириб

Собир Раҳимов район ижроия комитетида ташкил топган 14 доимий комиссия ҳамда 11 та депутатлик группаларида район Советининг икки юз депутати фаол иш олиб бормоқда. Анвар Габидович Раҳматуллаев маҳаллий Советларга бўлиб ўтган кейинги икки сайловда депутатликка сайланди. У бир неча йилдан буён маданият ва санъат бўйича доимий комиссияга раислик қилиб келмоқда. Комиссия состави 13 депутатдан иборат.

Бу комиссия IV чақириқ меҳнаткашлар депутатлари Собир Раҳимов район Советининг биринчи сессиясида тасдиқланган. Комиссия состави турли касб эгаларидан иборат. Доимий комиссиянинг фаолияти райондаги маданият ва санъат ташкилотлари ишини яхшилашда, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашда, аҳолига маданий хизмат кўрсатишда ҳар тарафлама ёрдам беришдан иборатдир.

Ҳозирги пайтда районда тўртта маданият уйи, тўққизта кутубхона, иккита маданият ва истироҳат боғи, учта кинотеатр, Охунбобоев номли ёш томошабинлар театри, табиат музейи аҳоли хизматида. Бу маданият ташкилотларининг ҳаммаси райондаги 69 маҳалла аҳолиси ўртасида маданий-оммавий ҳамда тарбиявий ишлар олиб бормоқда. Маҳаллалар маданият уйлари ва кутубхоналарга бириктиб қўйилган.

Районда 17 та халқ бадиий ҳаваскорлик коллективи ташкил топган. Уларда 300 дан ортиқ халқ талантлари иштирок этмоқда. Кейинги пайтларда доимий комиссия иш планларига мувофиқ, депутатлик группаларининг ташаббуси билан райондаги «Миконд», агрегат, экскаватор ремонти, 1-автокомбинат, В. И. Ленин номли Тошкент Давлат университети, доимий комиссия раиси А. Г. Раҳматуллаев раҳбарлик қилаётган маданий-оқартув техникуми ва бошқа кўпгина корхона ҳамда муассасалардаги касаба союз коллективларининг бадиий ҳаваскорлик тўгаракларига халқ талантларини жалб этиш бирмунча яхшиланди.

Доимий комиссиянинг район маданият бўлими (мудири В. Тошхўжаев) билан биргаликда бадиий ҳаваскорликни ривожлантириш йўлида амалий тадбирлар олиб борганлиги туфайли район бадиий ҳаваскорлик коллективлари шаҳар конкурсида, «Ҳосил байрами»да қатнашдилар. Бунда 4- ва Охунбобоев номли маданият уйи, «Миконд» заводи, ТошДУ коллективлари яхши муваффақият қозондилар.

Булардан ташқари маҳаллаларда жамоатчилик советлари тузилган. Уларга маҳалла активлари, турли мутахассислар жалб этилган.

Доимий комиссия ўз ишини планли равишда олиб бормоқда. Планга мувофиқ аҳоли яшайдиган жойларда маданият уйлари ва кутубхоналарнинг қандай хизмат кўрсатаётганлиги, район маданият бўлимининг перспектив планни қандай бажараётганлиги, район маданият ташкилотларининг мавсумга тайёргарлиги каби масалалар кўриб чиқилади. Натижада райондаги 4-болалар, 11-Навоий номли, 4, 5-кутубхоналар, 4-маданият уйи, Собир Раҳимов ва Нодира номли кутубхоналар иши бирмунча яхшиланди. Уларда оммавий ишлар йўлга қўйилди. Янги нашр этилган китобларнинг ойда бир марта библиографик обзори уюштирилади, янги китоблар пештахталарда алоҳида кўзга кўринарли жойга қўйилган. Райондаги ҳамма кутубхоналар мактабларда иш олиб боради. Масалан, 4-болалар кутубхонаси 223, 191, 142, 196-мактаб кутубхонаси билан биргаликда иш олиб боради. 432, 472, 458-болалар боғчаларида қўшимча кутубхона очилди. Шунингдек Гайдар номли клубда, А. Набиев номли пионерлар уйида филиаллар очилди.

Навоий номли кутубхона эса, ирригация бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси ишчилари, 26-ётоқхона студентлари ўртасида турли тадбирлар олиб бормоқда.

Шу кунларда район бадиий ҳаваскорлик тўгараклари Бутуниттифоқ фестивалига катта тайёргарлик кўрмоқдалар. Шу ойда район кўригининг биринчи босқичи бўлади.

Райондаги С. Раҳимов, F. Ғулом, Нукус кинотеатрларининг аҳолига маданий хизмат кўрсатишни тобора яхшилаб бориши, А. С. Пушкин номли маданият ва истироҳат боғининг меҳмонлари кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари доимий комиссиянинг диққат марказида, 1976 йил учун тузилган перспектив планда аҳолига маданий хизматни яхшилашга қаратилган кўпгина тадбирларнинг амалга оширилиши кўзда тутилган.

— Доимий комиссия иш планига Ўзбекистон Компартияси XIX съезди ва КПСС XXV съезди қарорлари асосида район меҳнаткашларига маданий хизмат кўрсатишни янада яхшилаш асосий мақсад қилиб қўйилган, — деди комиссия раиси А. Г. Раҳматуллаев.

Доимий комиссия аъзоларидан «Миконд» заводининг контролёрлари З. М. Мельникова ва Н. Рашидова, пиллакашлик фабрикасининг ишчиси М. И. Ўрунова ва бошқалар депутатлик фаолиятларини ишлаб чиқариш билан бирга актив олиб бормоқдалар.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

Саломатлик ҳақида суҳбатлар

- «ЯШИЛ ДЎСТ»ЛАРИМИЗ
- ТАН СИҲАТЛИК ОМИЛИ
- НУРНИНГ КЎЗГА ЁРДАМИ
- УЙҚУНГИЗ ШИРИН БЎЛСИН

Тоза ҳаво — танга даво

ҲАВОДАГИ микроорганизмларнинг асосий қисми ердан чанг билан кўтарилади. Чунки микроблар тупроқ доналарининг юзасига ёпишган ҳолда ҳамма вақт ер бағрида ётади. Ҳавога кўтарилган бир грамм чангда 1 миллионгача микроорганизмлар бўлиши мумкин. Киши йўталганда, акса урганда ҳамда баланд овоз билан гаплашганда ҳам тупук доначалари билан ҳавога микроблар тарқалади. Майда заррачалар эса ҳавода узоқ вақт учиб юриб, юқори нафас олиш йўллари орқали организмга тушиши, ўзида сақлаётган микроблари билан ҳар хил касалликлар чиқариши мумкин.

Атмосфера ҳавосидаги микроорганизмларнинг кўп-озлиги ҳамда уларнинг чидамлилиги ҳар хил метеорологик факторлар — ҳаво температураси, намлиги, атмосфера босими ва бошқа омилларга боғлиқ бўлади. Ёпиқ бинолар ҳавосидаги микроблар сони эса уни шамоллатиш, қуёш нурларининг тушишига қараб ҳам ўзгариб туради.

Катта шаҳарларда ва аҳоли яшайдиган пунктларда микроблар сони шаҳар четидаги ҳаводагидан кўпроқ бўлади. Бунга асосий сабаб шундаки, шаҳарларда интенсив транспорт қатнови туфайли ҳаво доимо ҳаракатда бўлади ва чанг заррачалари узоқ вақт ҳавода ушланиб туради. Қишлоқ жойларида эса дарров ер юзасига чўкади ва ҳаво тезда мусаффолашади.

Шаҳар ҳавосида микроорганизмларнинг кўплигига автомобиль, завод ва фабрикаларнинг ҳамда кўплаб печкаларнинг мўрисидан кўтарилаётган тутуннинг шаҳар устидаги ҳавонинг хиралаштириши ундан қуёшнинг ультрабинафша нурлари ўтишининг кескин қийинлашуви ҳам сабаб бўлади. Чанг ва тутун организм учун ниҳоятда зарур бўлган ҳамда микробларни қирувчи қуёшнинг биологик актив ультрабинафша нурларининг жуда кўп қисмини ютиб қолади. Йирик шаҳарлар ҳавосида микроорганизмлар миқдори шаҳар четидан кўра 4—5 баравар кўп бўлиши махсус текширишларда тасдиқланган. Бир шаҳарнинг ўзида ҳам микробларнинг ҳавода тарқалиши ҳар хил бўлади. Энг кўп микроблар вокзал ва аэропорт атрофларида, стадион ва томоша муассасалари устида бўлади. Сабаби, бу районларда доимо одамлар гавжум бўлишида. Дам олиш зоналарида, парк ва хиёбонлар ҳамда кўл бўйларида ҳаво микроблардан анча ҳоли бўлади.

Ҳаво—микроблар учун қулай яшаш жойи бўлиб хизмат қилолмайди. Аксинча микроблар ҳавода ўзига озиқ-овқат, қулай шароит тополмасдан тезда ҳалок бўлади. Улар ҳавода намлик етишмаслиги туфайли ҳамда ультрабинафша нурлар таъсири остида тезда қурийди.

Аммо баъзан инсоният бошига катта кулфатлар солаоладиган хавфли юқумли касалликларни тарқалишига ҳаво воситачи бўлиб хизмат қилиши кўпчиликка маълум. Бунга ўз асоратлари билан кўпчиликнинг ёстиғини қуритган гриппнинг 1918, 1922, 1957 йиллардаги жаҳоннинг кўп мамлакатлари бўйлаб тарқалиши мисол бўла олади.

Ҳавонинг тозалигини таъминлаш ва у орқали тарқаладиган кўпгина касалликларнинг олдини олиш учун маълум гигиеник шарт-шароитларни амалга ошириш лозимлиги юқорида айтилганлардан кўриниб турибди.

Шаҳар ва қишлоқларимизнинг ҳавосини тутун ва газлардан ҳимоя қилиш бизда давлат миқёсида амалга оширилади. Завод-фабрикалардан ва электр станциялардан ажраладиган ёқилғи тутунлари чиқиб кетишдан олдин фильтрлаб тозаланади. Шаҳар кўчаларига мунтазам равишда сув сепиб туриш ҳавони тоза сақлашда катта аҳамиятга эга. Фақат кўчаларга эмас, балки барча ҳовли-жойларга, уйларнинг атрофларига ҳам сув сепиб озода сақлаш бу муҳим ишга қўшилган ҳисса эканлигини ҳар бир киши ёдида тутмоғи лозим.

Ҳаводаги чанг ва микробларни кескин камайтиришнинг муҳим чораларидан бири атроф муҳитимизни кўкаламзорга айлантиришдир. Текширишлар шуни кўрсатадики, катта-катта кўкаламзор массивлар ўзида микроблар тутувчи чангнинг 50—80 процентини юта олади. Ундан ташқари, яшил дарахтлар ва майсалар микробларнинг кушандаси бўлган айрим моддалар (фитонцидлар)ни ишлаб чиқаради. Шаҳар ва посёлкаларимиз қанчалик кўп яшил либос кийса, уларнинг ҳавоси шунчалик шифобахш бўлиши бу айтилганлардан кўриниб турибди.

Уй-жойлар ва жамоат биноларида микроорганизмларнинг сонини камайтириш учун энг яхши чора—уларни яхшилаб шамоллатишдир. Синф хоналаридан болалар танаффусга чиққач, дарҳол дераза ва эшикларни очиб уларни шамоллатиш керак. Бемор киши йўталганда, акса урганда ҳавога микроб тарқатмаслик учун бир неча қават марлидан иборат маска тутмоғи керак. Икки қаватли маска микробларнинг 80 процентини ушлаб қолади. 4—5 қаватли маска эса деярлик барча микробларни ушлаб қола олади.

Юқорида айтилганлардан кўриниб турибдики, яшашимиз учун нақадар зарур бўлган ва умримиз бўйи доим биз билан алоқада бўладиган ҳавони микроблар билан зарарламаслигимиз учун умуман ташқи муҳитни ҳимоя қилишимиз керак.

У. КАРИМОВ,
медицина фанлари кандидати.

Тошкент тепловоз депоси қошидаги медицина хизмати бўлими темирйўлчиларга намунали медицина хизмати кўрсатмоқда. Медицина хизмати бўлими ва унинг барча пунктларида тажрибали врачлар меҳнат қилишади.

СУРАТДА: пассажир депоси қошидаги медицина пунктининг ишчан фельдшери Валентина Романько. У 11 йилдан бери шу пунктда баракали меҳнат қилаяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

Республика педиатрлари кенгаши

Педиатрия илмий-текшириш институтида республика педиаторларининг икки кунлик семинар-кенгаши бўлди. Семинар чақалоқларда учрайдиган касалликлар ва уларни даволаш усуллари, педиатрия фанининг актуал масалаларига бағишланди.

Медицина фанлари кандидати М. Азимжонова «Республикада микропедиатрия хизматининг аҳволи ва унинг вазифалари» ҳақида гапирди.

Ўрта Осиё педиатрия медицина институти госпиталь педиатрия кафедрасининг мудири доцент Е. Пашковский эса «Чақалоқларда учрайдиган зотилжам касаллигининг хусусиятлари» тўғрисида батафсил тўхталиб ўтди.

Республика педиатрия илмий-текшириш институти директорининг илмий ишлар бўйича ўринбосари, медицина фанлари кандидати Қ. Орифжонов «Ўзбекистонда янги туғилган болалар хасталикларини камайтириш борасида олиб борилаётган илмий-текшириш ва ташкилий ишлар ҳамда институтда ўнинчи беш йилликда қилинадиган вазифалар ҳақида гапирди.

Семинар-кенгашда республикамизнинг Фарғона, Сурхондарё, Сирдарё каби барча областлардан келган юздан ортиқ мутахассислар, педиатр ва микропедиатрлар қатнашдилар.

Ҳ. САИДАЛИЕВ.

Ёруғликнинг кўзга таъсири

Одамда ўз теварак-атрофини, бутун олам чиройини кўра олиш қобилияти кўз функцияси ва мия фаолияти билан боғланган. Кўриш сезгиси кўзга ёруғлик тушганидан сўнг рўй берувчи мураккаб фотохимик ва психологик ҳодисаларнинг натижасидир. Кўриш физик ва физиологик процессларнинг мураккаб комбинациясидан иборат.

Маълумки, ёруғлик кўзга шох парда орқали тушади, ёруғлик кўзнинг орқа юзидаги тўрпарда деб аталувчи қатламда синади ва қайтади. Тўрпарданинг турли қисмлари кўздан ташқаридаги кўриш майдонининг турли қисмларидан келувчи нурларни сезади. Тўрпарданинг марказида сариқ доғ ёки марказий чуқурча бўлиб, одам унинг ёрдамида буюмларни равшан фарқ қилади.

Қоронғиликка мослашиш қобилияти инсон кўзининг энг кичик хусусиятларидан биридир. Ёп-ёруғ кўчадан кинотеатрнинг қоронғи залига кирсак, маълум бир вақт ҳеч нарсани кўрмай турамиз, атрофимиздаги нарсалар секин-аста равшанланиб боради ва пировардида илгари кўрмай қолган нарсаларимизни ҳам кўра бошлаймиз. Аммо хира ёруғликда ҳамма нарсалар қора бўлиб кўринишини ҳамма билади.

Олимлар қоронғиликка мослашиш шароитларида кўриш учун таёқчалар ёрдам беришини, ёп-ёруғ шароитларда кўриш учун колбачалар ёрдам беришини аллақачон аниқлаганлар. Кўз учун ёруғлик етарли бўлганда таёқчаларнинг сезгирлиги жуда оздир, лекин қоронғиликка кирганимизда фурсат ўтиши билан улар кўриш қобилиятига эга бўлади.

Одамнинг кўзи хоналарда ёруғлик етарли бўлгандагина яхши кўриш қобилиятига эга. Уйда, мактабда, турли муассасаларда, хоналарда ёруғлик етарли бўлишига риоя қилинмаса кўз толиқади, бора-бора узоқдаги нарсаларни яхши кўролмайдиган бўлиб қолади. Хоналарнинг яхши ёритилмаслиги ишчининг иш қобилияти пасайишига ҳам олиб келади.

Хона деворлари ва анжомлар хона кўпроқ ёруғ бўлсин учун батамом нур қайтарадиган оч рангли бўёққа бўялиши керак. Гигиенистларнинг текширишлари шуни кўрсатадики, агар иш жойларида ёруғлик етарли бўлмаса, кундуз кунлари ҳам сунъий ёритиш манбаларидан фойдаланиш ҳам мақсадга мувофиқдир.

Шундай қилиб, одамнинг кўзи анча такомиллашган, лекин унинг ҳам имкониятлари чекланган. Одам миллиметр улушларидан кичик нарсаларнинг фарқига боролмайди, секундига 20 тадан зиёд бўлмаган ёруғлик чақнашларинигина қайд эта олади, тўлқин узунликлари 4000—7000 ангстремгача борадиган нурланишларнигина кўра олади. Аммо илм-фан одамларнинг табиат белгилаб берган чегараларни кенгайтиришга ва одам кўзи илғамайдиган нарсаларни хилма-хил ғоят такомиллашган асбоблар ёрдамида кўришига имкон беради.

Ф. НУРИДДИНОВА,
Ўзбекистон санитария-гигиена ва касб касалликлари институти профпатология бўлими клиника-диагностика лабораториясининг бошлиғи, медицина фанлари кандидати.

Жаҳон ойнаси

Социализм мамлакатларида

Польша кемасозлик корхоналарида

ВАРШАВА. Польшанинг кемасозлик корхоналарида шу беш йилликда 1976—1980 йилларда кемасозлик саноатини ихтисослаштириш тўғрисида Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатлар ўртасидаги битимда кўзда тутилган 128 хил кемадан 69 хили тайёрлаб чиқарилади. Булар орасида химикатлар ташийдиган энг янги конструкциядаги кемалар, суюқлаштирилган газ ташувчи кемалар, контейнеровозлар, кўприк кемалар, йирик балиқ овлаш траулерлари бор. Бундан ташқари Польша дарё буксирлари қуришга ҳам ихтисослаша бошлайди.

Польша илгариги беш йиллиндагига нисбатан Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатларига 50 процент кўп кема етказиб беради. Шу кемаларнинг кўп қисми Совет Иттифоқига юборилади.

Дўстлик мустаҳкамлансин

УЛАН-БАТОР. Монгол—Совет дўстлиги жамияти ҳозирги вақтда Монголия Халқ Республикасида энг оммавий жамоат ташкилотларидан биридир. Бу жамият ўз сафларида 280 мингдан ортиқ кишини бирлаштириб турибди. Бошқача қилиб айтганда, Монголия Халқ Республикасидаги гражданларнинг ҳар бештадан биттаси шу жамиятнинг аъзосидир. Мамлакатда жамиятнинг саноат корхоналари, маданият муассасалари, қишлоқ хўжалик бирлашмалари ва давлат хўжаликларидан иборат 900 га яқин коллектив аъзолари бор.

Монголия — Совет дўстлиги жамияти монгол ва совет халқлари ўртасида анъанавий дўстлик ва мустаҳкам ҳамкорликни кучайтириш ва ривожлантиришга ҳар жиҳатдан кўмаклашмоқда.

Энг асосий вазифалар бажарилди

БЕЛГРАД. 1971— 1975 йилларда Югославияни ривожлантириш планининг энг муҳим вазифалари асосан бажарилди, деди ЮСФР скупшчинаси мажлисида ижтимоий планлаштириш иттифоқ комитетининг раиси М. Бировлев. Ўтган беш йилликда, деб уқтириб ўтди у, материал ва ижтимоий-иқтисодий база мустаҳкамланди, келгуси йилларда тезроқ ва бир текис ривожланиш учун шарт-шароит вужудга келди. 1971—1975 йиллар мобайнида жами ижтимоий маҳсулот ҳар йили ўрта ҳисобда 6,2 процент кўпайтирилди. Бу эса илгариги беш йилликдагига қараганда кўп, аммо планлаштирилганига нисбатан кам, деб таъкидлади М. Бировлев. Унинг сўзига қараганда, пулнинг қадрсизланганлиги планда белгиланган кўпгина вазифаларни бажаришни қийинлаштирди. 1975 йил ўрталаригача нарх-наво ва кун кечириш қиймати тез ўсиб турди.

Кенг ҳажмда олиб борилмоқда

ПРАГА. Социалистик Чехословакия меҳнаткашлари шу 1976—1980 йилларга мўлжалланган беш йилликда 640 мингтадан кўпроқ квартира олади. Уй-жой қурилиши бутун республика тарихида ҳеч қачон ҳозиргидек кенг қулоч ёйган эмас.

Ўтган беш йил мобайнида шаҳарлар ва ишчи посёлкаларида 614 миллион квартира қурилди. Ҳозирги вақтда мамлакат аҳолисининг қарийб ярми халқ ҳокимияти йиллари ичида қурилган квартираларда истиқомат қилмоқда.

(ТАСС).

МПЛА раҳбарлари ва Ангола Халқ Республикасининг ҳукумати ёш республиканинг озод қилинган районлари, шаҳар ва қишлоқларида нормал сиёсий ва хўжалик фаолиятини йўлга қўйиш учун шошилинч чоралар кўришаяпти.

СУРАТДА: МПЛА ветерани, АХР Миллий армиясининг жангчиси Миндо Реал (ўнгда) ҳозир Уамбо шаҳрининг коменданти вазифасини бажараяпти.

В. Будан фотоси,
ТАСС фотохроникаси.

90 МИЛЛИОН КИЛОВАТТГА ЕТКАЗИЛАДИ

ТОКИО. Япониянинг атом саноати бўйича кенгаши Японияда атом электроэнергетикасини ривожлантириш планини эълон қилди. Мамлакатдаги барча атом электростанцияларининг қуввати, дейилади планда, 1985 йилга бориб 90 миллион киловаттга етказилиши лозим.

Ҳозирги вақтда мамлакатда 10 та атом электростанцияси ишлаб турибди, бу станцияларнинг умумий қуввати 5 миллион 20 минг киловаттга тенг. 540 минг ва 780 минг киловатт қувватли яна иккита атом электростанциясини шу йил декабрь ойигача ишга тушириш мўлжалланмоқда.

МИННАТДОРЧИЛИК

БАНГИ. Чад пойтахтининг вакиллари АН— 12 совет самолёти экипажини самимий кузатиб қолишди. Бу самолёт қурғоқчиликдан зарар кўрган районларга икки ой давомида дори-дармон ва озиқ-овқат маҳсулотлари ташиб берди. Территорияни ривожлантириш ва атроф муҳит масалалари билан шуғулланиш министри Мбайндолумал Росангар қурғоқчилик оқибатларига қарши курашда ёрдам берганлиги учун совет халқига мамлакат олий ҳарбий кенгаши ва ҳукумати номидан миннатдорчилик билдириб, Чад билан СССР ўртасида мавжуд дўстлик ва ҳамкорлик алоқалари бундан буён ҳам ривожланиб мустаҳкамланаверади, деб ишонч билдирди.

УТТАР-ПРАДЕШ ГИЛАМ ТЎҚУВЧИЛАРИ

ДЕҲЛИ. Ҳиндистондаги Уттар-Прадеш штати гилам тўқувчиларининг маҳсулоти Ҳиндистондан анча ташқарида ҳам яхши машҳур. Ҳинд гиламлари ўзининг мураккаб гули ва бўёқларининг уйғунлиги билан ажралиб туради.

500 йилдирки гилам тўқиш санъати авлоддан авлодга ўтиб келмоқда. Ҳозир шу штатнинг бир ўзида 100 мингга яқин гилам тўқувчи бор. Уларнинг маҳсулоти чет элларга кўплаб экспорт қилинадиган маҳсулотлардан ҳисобланади. Шу йўл билан давлат ҳар йили 400 миллион рупия даромад олади.

Мамлакатда қўлда тўқиладиган гиламларнинг 95 проценти Уттар-Прадеш ҳиссасига тўғри келади. Шу сабабли Ҳиндистон ҳукумати штатда гилам тўқишни ривожлантиришни ҳар томонлама рағбатлантирмоқда. Яқинда Уттар-Прадеш штатида ташкил этилган шу санъатни ўргатиш марказларида ўз ҳаётини гўзал ва машаққатли касбга бағишлашга қарор берган юзлаб йигит-қизлар машқ қилмоқдалар.

Тунги ором—малҳам

ОДАМ етмиш ёшга киргунча тахминан 23 йилни уйқу билан ўтказади. В. Шекспир «Уйқу—ҳаёт базмининг тотли таомидир» деб бежиз айтмаган. Бобирнинг шахсий ҳакими Юсуфий бин Муҳаммад дейди:

Уйқусиз ўтказма тун ила кунни,
Дам олмоқ учун сен ухла гоҳи-гоҳ,
Узоқ ухламасанг тун ила кунлар,
Ҳазм ва асабинг бузилар ногоҳ.

Одатда уйқуга ётишдан олдин асаб ва мушаклар танобн бўшашади. Қовоқлар оғирлашиб, нафас чуқурлашади. Уйқу вақтида ўпка, меъда ва ичаклар, жигар ва юрак, без ва буйрак барибир ўз ишини давом эттираверади. Лекин мушаклар, айниқса бош мия дам олади. Унинг айрим қисмлари бедор бўлиб «ички ишлар» билан яқиндан шуғулланади.

Кишининг ёши улғайиши билан уйқу муддати аста-секин камая боради. Чақалоқ бир суткада 18—20 соат ухласа, ўсмир 8—10 соат, балоғатга етган киши эса тахминан 7— 8 соат ухлайди. Бировлар табиатан серуйқу бўлса, бировлар кам уйқу бўлади.

Уйқу чуқур ёки юзаки бўлиши мумкин. Чуқур уйқуда миянинг аксарият қисми тормозланади. Нафас олиш кам, аммо чуқур бўлади. Юрак уриши ҳам сусаяди, лекин сифатли бўлади. Уйғониш жараёни андак чўзилади.

Бош мия қисман тормозланса, уйқу юзаки бўлади. Уйқу қисқа муддатли бўлса «қуш уйқуси» дейилади. Бу хил уйқу болалик аёлларга, кексаларга, баъзи ташвишли кишиларга хос бўлиб, одам бунда қисман дам олади.

Ҳар бир нарсанинг дўсти ва душмани бўлганидек, уйқунинг ҳам дўст ва кушандаси бўлади. Қоронғилик, хотиржамлик, сокинлик, оромбахш куй, она алласи каби хиргойи, меъёрида тўқ қорин, ширин чарчашлик кишини уйқуга мойил қилади. Кечаси киши парасимпатик нерв (ВАГУС) ихтиёрида бўлади. Бу нерв тинчликни ёқтиради.

Ҳар нарсанинг меъёри бўлганидек, уйқунинг ҳам ўлчови, яъни вақти ва муддати бор. Ҳакимлар кундузги уйқудан кечасидаги уйқуни афзал кўрадилар. Кайковус: «Тунги уйқуни кундузига алмаштириш ҳикматдан эмас» дейди. Шунингдек, серуйқу бўлиш ҳам ҳикматдан эмас. Серуйқулик дангаса, беғамларнинг йўлдоши бўлиб, бу ҳол хасталикка олиб келади.

Ёруғлик, шовқин-сурон, ташвиш, ғазаб, хаёлчанлик, ҳаддан зиёд тўқ қорин, айниқса хуррак уйқунинг ашаддий кушандаси ҳисобланади. Кучли ва кўп овқат еганда, аччиқ чой, кофе, какао ичганда, шунингдек қабзиятга учраганда ҳам киши алламаҳалгача уйқусини тополмайди. Амаллаб уйқуга кетиш мумкин, аммо хуррак кишини қайта бедор қилади. Ҳисоб-китобларга қараганда, ҳар 8 кишидан бир киши хуррак хасталигига дучор бўларкан. Хурракда нафас олиш, шунингдек, нафас чиқариш меъёри бузилади.

Уйқуга ҳар бир киши алоҳида эътибор бериши керак. Ҳар куни маълум бир вақтда ётиб ухлашга одатланмоқ лозим. Одат бузилдими, ухлаш амримаҳол бўлади. Уйқу олдидан жиддий ёки масъулиятли иш бошламанг. Бу кеча яхши ухлай олмаган бўлсангиз, энди «бу кеча яхши ухлайман» деб қатъий ишонч ҳосил қилинг. Қайғурсангиз уйқуни қочириб юборасиз.

Уйқуга ётишдан олдин сайр қилиб юриш, илиқ сувда чўмилиш (совуқ ҳам эмас, иссиқ ҳам эмас) кишини уйқуга мойил қилади. Ўринда ётганда бошни кўрпа (одеял) билан буркаманг. Баъзилар китоб, газета ўқиб ёки юз минггача санаб, ўзини мажбур қилиб уйқуга кетмоқчи бўлишади, бу ҳам нотўғри!

Ҳар турли тадбирлар наф қилмаган тақдирдагина уйқу дорисини ичиш мумкин. Дориларни қачон ва қайси дорини ичишни врач билан маслаҳатлашиш лозим.

Тинч ва ширин уйқуда ётган кишининг роҳатини сақлаш керак. Маълумки, уйқудан тўсатдан уйғотиб юбориш салбий оқибатларга олиб келади. Кейинчалик кишининг уйқуси бузиладиган, чўчиб уйғонадиган бўлиб қолади.

Уйқуга асло бепарво бўлманг. Агар киши ўз вақтида ухлаб, дам олиб турса, меъда ёки ўн икки бармоқ ичак ярасига мубтало бўлмайди, қон босими ошиб кетмайди, экзема ва нейродермит (терининг кичишидан) ҳам халос бўлади. Қизиғи шундаки, яхши ухлаган одам юқумли касалликларга ҳам дучор бўлмайди. Тиниқиб яхши ухлаган одамнинг аъзолари ҳар қандай дардга мустаҳкам қалъа бўла олади.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган врач, медицина фанлари кандидати.
З. ЭГАМБЕРДИЕВА,
медицина фанлари кандидати.

ТАБИАТ ИНЪОМИ

Нормал уйқу нерв системасининг ҳимоячисидир.

И. ПАВЛОВ.

* * *

Уйқу руҳан ва жисмонан, умуман, одамнинг барча кучларини тиклайдиган табиатнинг ажиб инъомидир.

А. П. ЧЕХОВ.

* * *

Чуқур уйқу— ҳузур-ҳаловатларнинг энг асилидир.

П. И. ЧАЙКОВСКИЙ.

* * *

Уйқучанлик — ақлни заифлаштиради.

О. БАЛЬЗАК.

* * *

Уйқусизлик туннинг инсонга ҳужумидир.

В. ГЮГО.

Шаҳримизда буйракни кўчириб ўтказиш маркази муваффақиятли ишлаб турибди. Бу марказ энг замонавий медицина препаратлари билан жиҳозланган. Врачлар тўқималар номутаносиблигини енгиш устида катта тадқиқотлар олиб боришяпти.Бунда уларга ана шу препаратлар жуда қўл келмоқда.

СУРАТДА: студентлар буйракни кўчириб ўтказиш билан боғлиқ мураккаб операцияни кузатишмоқда. Г. Пунь фотоси. (ЎзТАГ)

АВТОМАТ ҚОН ТАРКИБИНИ ТЕКШИРАДИ

Америка Қўшма Штатларида ҳар йили 60 миллиондан то 100 миллионтагача қон анализлари ўтказилади. Бунга 1,5— 2,5 миллион киши-куни сарфланади. Ҳозирги пайтда электрон-ҳисоблаш машинали автомат системалар яратилди. Бу нарса қонни анализ қилишни бирмунча тезлаштиради, уларнинг сифатини ёмонлаштирмайди ва клеткаларни баҳолашда қийинчилик туғилгудек бўлса, тадқиқот қилувчига иккинчи марта препаратни кўздан кечириш имконини беради.

Лавлагининг давоси

Румин олимларининг тадқиқотлари қизил лавлаги ўз таркибида бир қатор минерал тузлар, витаминлар, магний, калий ва бошқа моддаларни сақлашини, улар эса киши организмида биохимик жараёнларга ижобий таъсир этишини кўрсатди. Тадқиқотлар атеросклероз хасталикларини даволашда, буйрак фаолиятини яхшилаш ва бошқа касалликларни даволашда лавлагининг яхши самара берганлигини кўрсатди.

●ИЖОДИЙ МУАССАСАЛАРДА

МИРЗАЧЎЛ: ЕР, СУВ, ОДАМЛАР...

Ўзбекистон хроникал ва ҳужжатли фильмлар киностудиясида суратга олинган «Мирзачўл» номли янги ҳужжатли фильм Мирзачўл ўзлаштира бошланганлигининг 20 йиллигига бағишланган. Яқинда студия залларидан бирида фильм ижодкорлари билан учрашдик. Улар фильмнинг яратилиши ҳақида гапириб бердилар.

— Ижодий командировкаларнинг бирида мен навқирон Жиззах областида бўлдим,—дейди Ўзбекистон хроникал ва ҳужжатли фильмлар киностудияси директори, СССР халқ артисти, «Мирзачўл» фильми сценарийси муаллифларидан бири Малик Қаюмов. — Яқиндагина қақроқ чўл бўлган ерларда қад кўтарган шаҳар ва қишлоқлар, кўм-кўк пахтазорларни кўриб, беҳад қувондим. Кўз олдимда чўл эмас, гўё «Бахтлар водийси» гавдаланди. Чўл қаршиликларини енгган, табиат билан олишувда ғолиб чиққан инсон ҳақида, «Оқ олтин» хазинасини армуғон этган ер, ҳаёт манбаи бўлган сув ҳақида фильм яратиш фикри туғилди. Кейинчалик, К. Симонов ва Ҳ. Ғуломлар билан ҳамкорликда шу фильм сценарийсини ёзишга киришдик. Узоқ изланишлардан кейин фильм сценарийси яратилди.

Фильмни студиянинг кекса, тажрибали режиссёрларидан бири, республикада хизмат кўрсатган маданият ходими И. Х. Гибалевич бошчилигидаги группа суратга олди, Суратга олиш жараёни ҳақида И. Х. Гибалевич қуйидагиларни гапириб берди.

— 1975 йилнинг февраль ойида режиссёр Қаҳрамон Ҳасанов, операторлар Турди Нодиров, Ғайрат Норбоев, Умид Ортиқовлар билан биргаликда Мирзачўлга йўл олдик. Икки ой давомида қаҳрамонларимиз характерини ўргандик. Суратга олиш ўринларини белгиладик. Кинематографчилар «Ишчи образини яратиш учун ўзинг ҳам станок ёнида туриб ишлашинг керак», дейишади. Биз чўл кишиларини суратга олар эканмиз, қаҳрамонларнинг ички кечинмаларини ҳис этиш учун чўлқувар бўлишимиз лозимлигини англадик. Шундай қилдик ҳам. Эрталаб соат бешда туриб, тушга қадар бир кунлик иш бажардик. Чунки чўлда ҳаво ҳарорати кундузи 50 даражага етади, трактор ва машина кабинасида эса ундан ҳам ортиқ. Сув эса ниҳоятда танқис. Жала, қум бўронларига қарамай, меҳнат қилаётган кишиларни кўриб, биз ҳам четда тура олмадик. Қарийб бир йил давомида улар билан бирга ишладик, бирга турдик, бирга давра қурдик. Фильмнинг биринчи қисмида поёнсиз чўл ва ёлғиз одам акс эттирилиши керак эди. Мана шу биргина кадрни суратга олиш учун узоқ изландик. Қулай шароитни сунъий яратиб бўлмас эди. Бир куни оператор Турди Нодиров: «Менда бир фикр туғилди. Мени вертолётнинг ғилдиракларига боғласангизлар», деб қолди. Дастлаб, кўнмадик. Чунчи бу қўрқинчли, ҳам хавфли эди. Аммо у ўз сўзида туриб олди. Ноқулай шароитда у бир неча бор суратга олди. Чексиз чўл, пахтазорлар кенглиги лентага яхши муҳрланди.

«Мирзачўл» фильмида 20 йил давомида қилинган ишлар ўзининг бадиий ифодасини топган. Тарихий воқеалар студияда сақланаётган нодир лентлардан олинди. Фильм мутахассисларнинг ва томошабинларнинг юксак баҳосига сазовор бўлди. Партиямизнинг XXV съезди кунлари эса «Мирзачўл» фильми Москванинг йирик кинотеатрларида муваффақиятли намойиш этилди.

М. МИРРАЖАБОВ.

Ҳурматли редакция! Биз гражданларни Тошкент шаҳрига прописка қилиш қоидаларига қатор ўзгартишлар киритилган деб эшитдик. Прописка ишидаги ана шу янги қоида ва тартиблар ҳақида газетада материал ўқишни истар эдик. М. Мирхолиқов, З. Зулфиқорова, Р. Раҳматов сингари кўплаб газетхонларнинг илтимосларини инобатга олиб, биз қуйидаги материални тайёрладик.

Газетага савол йўллабсиз

ШАҲАРГА ПРОПИСКА

Меҳнаткашларнинг хоҳиш ва манфаатлари асосида сўнгги вақтларда Тошкент шаҳрида прописка қилиш қоидаларига баъзи бир ўзгартишлар киритилди. Ҳозир амалда қўлланиб келинаётган қоидага кўра, қуйидаги тўрт холда гражданларни прописка қилишга рухсат этилади.

Биринчи пунктда таъкидланишича, эр ёки хотиндан бирининг яшаб турган турар жойи етарлими, йўқмилигидан қатъий назар, уларнинг иккинчиси, балоғатга етмаган болалар; оиласи бўлмаган, аммо балоғатга етган фарзандлар ўз ота-оналарининкига; ота-оналар эса болалари уй-жойига; балоғат ёшига тўлмаган туғишган ука-сингиллар (агар ота-оналари йўқ бўлса) ака ёки опалари турар жойларига прописка қилинадилар.

Иккинчи пункт талаби бўйича, 1-пунктда айтилганидан ташқари, гражданлар ҳар бир кишига 9 квадрат метрдан яшаш жойи тўғри келса давлат, кооператив квартиралари, шунингдек гражданларнинг шахсий мулки ҳисобланган планли турар жойларга прописка қилинадилар.

Меҳнаткашлар депутатлари Маҳаллий Советлар ижроия комитетларининг тегишли рухсати билан қурилмаган, бузилишга тушган хонадонларга эса прописка қилишга ижозат берилмайди.

Учинчи пунктга кўра, вақтинчалик яшашга келганларга ҳам давлат, кооператив уйларига, гражданларнинг шахсий мулки ҳисобланган планли хонадонлар (агар улар бузилишга тушмаган бўлса) прописка қилишга рухсат этилади. Бундайларга олий ва ўрта махсус ўқув юртларининг студентлари, тингловчилари, аспирантлар, малака ошириш курсларининг курсантлари ва шунга ўхшашлар киради.

СССР Қуролли кучлари сафидан запасга қайтган солдат, прапоршчик, мичман ва офицерлар (агар ҳарбий хизматга чақирилгунга қадар Тошкентда яшаган бўлсалар) прописка қилинадилар.

Тўртинчи пунктда кўрсатилишича, меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетига баъзи бир гражданларни айрим узрли сабабларга мувофиқ, юқоридаги қоидалардан мустасно тарзда прописка қилиш учун рухсат этишига ҳуқуқ берилган.

Бир ярим ойгача муддат билан Тошкент шаҳрига келганларни прописка қилиш тартиби эса бекор қилинган. Бундай гражданлар яшаб турган жойларида ҳисобга олинадилар. Аммо бунинг учун улардан давлат пошлинаси олинмайди.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг 1974 йил 25 ноябрдаги қарори билан гражданларни бузилишга тушган уйларга прописка қилиш тақиқланган. Бундай уйларни бузиш ишлари эса улар ўрнида барпо этиладиган объект иншоотининг муҳимлигига қараб, шаҳар ва район ижроия комитетлари белгилайдилар.

Тегишли рухсатсиз ва тасдиқланмаган лойиҳасиз уй-жой ёки унга қўшимча бино қуриш Тошкент шаҳрида қатъиян тақиқланган. Тегишли органлар ижозатисиз ўзбошимчалик билан иморат қурганлар 50 сўм миқдорида жарима тўлашга мажбур этиладилар. Шунингдек, Ўзбекистон ССР гражданлик Кодексининг 123-моддасига кўра, бундай уй эгаларига уларни сотиш, ҳадя этиш, фойдаланиш учун бировга топшириш тақиқланади. Суд қарори билан ўзбошимчалик билан қурилган уйлар (эгаларига ҳеч қандай ҳақ тўланмасдан) Маҳаллий Советларга қарашли турар жой фонди ҳисобига ўтказилади ёки ижроия комитет қарори билан бузиб ташланиши лозим.

Ҳ. ҚАЮМОВ,
Тошкент шаҳар ижроия комитети Ички ишлар бошқармаси Паспорт бўлимининг бошлиғи, милиция подполковниги.

СПОРТ

▲ ШАХМАТ

Электроника институти — академия чемпиони

Шахмат бўйича Ўзбекистон ССР Фанлар академияси институтларининг команда биринчилиги ниҳоясига етди.

Мусобақада командалар икки группага бўлиниб, куч синашди. Биринчи группада химия, иккинчи группада электроника институтлари юқори ўринларни эгаллашди. Чемпионлик тақдирини ғолиб командаларнинг финалдаги ўзаро баҳси ҳал қилиши керак эди.

Кескин ўтган финал учрашувида электроника институти, вакиллари, химия институти вакилларини 3:2 ҳисобида мағлубиятга учратиб Фанлар Академиясининг чемпиони бўлдилар. Шунингдек, мусобақа давомида энг кўп ғалабага эришган беш ўйинчига республика спорт комитети томонидан таъсис этилган мукофот ва фахрий ёрлиқлар топширилди.

Бунга сазовор бўлганлар орасида электроника институтининг икки вакили — СССР спорт мастерлигига кандидат Ф. Шарин ҳамда 1-разрядли Л. Ничаевлар бор.

М. ЗУЛФИҚОРОВ,
1-разрядли шахматчи.

«СПАРТАК» ЧЕМПИОН

Олий лига командалари ўртасида хоккей бўйича мамлакат чемпионати яна бир учрашувдан сўнг ниҳоясига етади. Ўтган куни Москвада пойтахтнинг «Спартак» ва «Горькийнинг «Торпедо» командалари ўртасида учрашув бўлиб ўтди. Қизиқарли ўтган бу спорт жангини томошабинлар зўр иштиёқ билан кузатдилар.

Спартакчилар ўйиннинг дастлабки минутлардаёқ устунликни ўз қўлларига олиб, майдон бўйлаб ҳужумга ўтдилар. Натижада улар учрашувнинг биринчи таймида рақиб дарвозасига тўрт марта шайба киритишди. Торпедочилар иккинчи таймида уюшқоқлик билан ҳаракат қилишиб, ҳисобни 5:4 га етказишди. Ўйиннинг сўнгги таймида торпедочи Кокуриннинг ўйин қоидасини бузганлиги учун икки минутга майдондан чиқариб юборилиши учрашув тақдирини ҳал қилди. Спартакчилар яна устунликни ўз қўлларига олдилар. Учрашув 8:5 ҳисобида мезбонлар фойдасига ҳал бўлди. Шундай қилиб қолган учрашув натижаларидан қатъий назар «Спартак» командаси хоккейчилари мамлакат чемпиони бўлишди. Улар билан изма-из бораётган ЦСКА командаси эса, кумуш медаль совриндори бўлди.

Ригаликлар ғолиб

«Ёшлик» спорт аренасида баскетбол бўйича аёллар командалари ўртасида ўтаётган СССР чемпионатининг якунловчи тур ўйинлари бўлиб ўтди.

Бу турда Риганинг ТТТ ва Кишиневнинг «Инждорстрой» командалари куч синашдилар. Учрашувда ригаликлар 72:49 ҳисобида ғалабага эришиб, қаторасига 14 марта баскетбол бўйича СССР чемпиони бўлишди.

Шу куни бўлиб ўтган учрашувлар натижаси қуйидагича якунланди: — СИМ — «Сталь» (Днепропетровск) — 67:59, «Динамо» (Киев) — «Университет» (Олма-Ота) — 58:65, «Уралмаш» — «Кибиркштис» — 51:68, СКИФ — «Спартак» (Мос обл.). — 81:92, «Динамо» (Москва) — «Спартак» (Ленинград) — 49:71.

▲ ИЛМ—ФАН ИНСОН ХИЗМАТИДА

Стандартга мос

Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси микробиология бўлимида олинган ачитқидан фойдаланиб, «Ташкентхлеб» ишлаб чиқариш бирлашмасида хушбўй, ширин, сўлқиллама нон ёпилди. Олимлар нонпазлик саноатида ишлатиш учун янги ачитқи формасини тавсия қилдилар.

Ҳозир республиканинг нон заводларида «Берлин ачитқиси» деб аталмиш хамиртуруш ишлатилади. Унинг фазилатлари анча-мунча бўлсада, хамир ошириш учун 30 градус иссиқлик кифояки, бу бизнинг иссиқ иқлим шароитида муҳим камчилик ҳисобланади. Микробиологлар маҳаллий хамиртуруш асосида дурагайлаш методи билан иссиқликка бардош берадиган ва 35—40 градус температурада хамир оширадиган ачитқи тайёрладилар. Янги ачитқи синаб кўрилганида бошқа жиҳатлари билан ҳам устун чиқди: унинг хамир ошириш қуввати икки баравар зўр бўлиб, технология жараёнининг ҳамма босқичларида ҳам активлигича қолаверади. Ёпилган нон тамомила давлат стандартига мос келади.

«БАҲОР» ФОТОЭТЮДЛАРИ. А. Чаплигина фотоси.

●Қизиқ гаплар

105 ЁШЛИ АЁЛДА ТИШ ЧИҚМОҚДА

Ҳиндистоннинг шимолидаги Уттар— Прадеш штатидаги тоғли қишлоқда истиқомат қилувчи 105 ёшли Шримападан олти ой мобайнида йигирмата тиш чиқди, деб хабар беради, Пресс Эйша Интернэшнл агентлиги. Унинг аввалги чиққан тишлари Шримапа 70 ёшга кирганида тушиб кетган эди.

Мен ўзимни бирмунча тетик ҳис эта бошладим, дейди у узоқ умр кўрувчини кўришга келган журналистларга. Шримапанинг 408 нафар ўзига бевосита тегишли бўлган авлодлари— болалари, невaралари, эвaралари бор. Унинг кичик қизи 68 ёшга кирган. Шримапани 1882 йили 11 ёшида эрга беришган.

Жамоатчилик — катта куч

Маҳалла жонкуярлари

СОБИР Раҳимов районидаги «Янги турмуш» маҳалласида текинхўр, ичкиликбоз, безори ва олибсотарларга қарши кескин курашишда жамоатчилик кучидан баракали фойдаланилмоқда. Бу ерда самарали иш олиб бораётган ўртоқлик суди, халқ кўнгилли дружиначилари штаби, хотин-қизлар, Совети ва бошқа жамоатчи ташкилотлар атрофига уюшган активларни маҳалла меҳнаткашлари жонкуярлар деб аташади. Бу гапда жон бор, албатта. Ҳақиқатан ҳам жамоатчилик асосида иш юргизаётган бу ташкилот аъзолари ҳаётда катта тажриба орттирган отахон-онахонлар, турли касб эгаларидан ташкил топган коммунист ҳамда комсомоллардир.

Ўрни келганда, маҳалла ўртоқлик суди иши тўғрисида икки оғиз гапирмоқчимиз. Ўртоқлик судининг навбатдаги йиғилиши давом этар, унда район халқ суди тавсияси билан олибсотар С. Азизхўжаеванинг иши кўрилар эди.

Айбдор эса бошини қуйи солиб, кўзлари билан ер чизиб ўтирибди. Қилмишидан пушаймонлиги шундайгина кўриниб турарди. Тўпланган ҳужжатлар ва гувоҳларнинг асосли кўргазмалари туфайли айбдор ўз қилмишига тўлиқ иқрор бўлди. Ўртоқлик суди ҳайъати ишхонасидан берилган ижобий характеристика, тўрт ёш боласи ҳамда қилмишига иқрор бўлганлиги учун айбдор С. Азизхўжаевани қаттиқ огоҳлантиради. Бундан буён яна бирор ножўя ҳаракат қилса, унга жиноий жавобгарлик чораларидан бири қўлланилиши алоҳида уқдирилди...

Ўртоқлик судига Улуғ Ватан уруши ветерани, Жанговар Қизил Байроқ, Қизил Юлдуз орденлари, кўплаб жанговар медаллар соҳиби, узоқ йиллар Совет милицияси сафида хизмат қилган Мирзоҳид Ҳамидов раҳбарлик қилади. Маҳалла комитетининг раиси Ю. Ёқубов Октябрь район халқ судининг маслаҳатчиси, маҳалла хотин-қизлар Совети раиси К. Ғуломова, М. Исломовалар ўртоқлик судининг активлари ҳисобланади. Ўртоқлик суди ва унинг активлари у ёки бу ножўя хатти-ҳаракат билан қўлга тушганларнинг ишларини кўришганда, айбдорларни тезроқ жазолашга ошиқмайдилар. Аксинча уларга хатоларини тушунтиришга, қайта тарбиялашга алоҳида аҳамият беришади.

Маҳаллада намунали жамоат тартибини йўлга қўйишда ўртоқлик суди активлари билан бирга қизил бoғичлилар ҳам асосий роль ўйнайди. Бу ерда халқ кўнгилли дружиначилари ҳам ибратли ишларни амалга ошираяптилар. Маҳалла халқ кўнгилли дружиначиларидан Ю. Ёқужбонов, Ю. Баҳодиров. Т. Содиқов, Қ. Муҳсимов, Э. Султонов, Ж. Эшонхонов, Т. Сайфуллаев, Ш. Алматов, Ғ. Салимов, А. Шоумаровлар номини аҳоли миннатдорчилик билан тилга олиб, уларни осойишталик посбонлари дейишади.

Маҳалланинг актив жонкуярларидан Миржалол Имомов, Турсунбой Маҳкамов, Туроб Орифов, Абдувазир Ҳакимов ва бошқаларни ҳам кўпчилик ҳурмат қилишади. Чунки улар ёшларга жамоат тартибини сақлаш борасида маҳаллада сидқидилдан иш олиб бораётган жамоатчилардан ҳисобланадилар.

Маҳалла дружиначиларига раҳбарлик қилаётган милиция лейтенанти Турғун Эргашев ўз ёрдамчилари билан ҳақли равишда фахрланади. Нега деганда, халқ кўнгилли дружиначиларининг уюшқоқлик билан иш олиб бориши бу ерда жамоат тартибини намунали ташкил этиш имконини бермоқда.

А. ТАРТАУЛОВ.

▲ БИЛАСИЗМИ!

ПОШНАСИЗ ПОЙАФЗАЛ ҚУЛАЙМИ?

Яқинда Нью-Йорк магазинлари пештахталарида пойафзалларнинг янги тури—пошнасиз оёқ кийимлари пайдо бўлиб қолди. Пойафзалнинг учи бирмунча қалинлаштирилган, у тепага кўтарилиб туради. Унчалик кўримли бўлмаган бу пойафзал жуда тезлик билан шуҳрат топди. Мутахассисларнинг фикрича бундай оёқ кийимларда юриш ҳам анча қулай экан. Бир меъёрда, нормал юрилганда асосий оғирлик бармоқларга эмас, балки товонга тушиши аллақачонлардан бери ҳаммага аён. Мана шу кузатиш пошнасиз пойафзаллар яратишга туртки бўлди. Гарчи янги пойафзалда юрганингизда у нафас олишингиз ва қонингиз айланишига ижобий таъсир кўрсатсада, унга кўникиш унчалик осон эмас.

«Жигули»лар «шифохонаси»

Деновда «Жигули» маркали енгил автомашиналарга техникавий хизмат қиладиган станция ишга туширилди. У Сурхондарёдаги ана шундай хизмат қиладиган иккинчи станциядир.

(ЎзТАГ).

Ажойиботлар оламида

МЕДУЗАЛАР ҲУЖУМИ

ЛИМА. Перуликларнинг суюкли ҳордиқ чиқариш жойи- Тинч океан соҳилидаги пляжлар ҳувиллаб қолди.

Лима аҳолиси ёзги жазирамадан қочиб, ўтган шанба пойтахт яқинидаги пляжларга ошиққанди, лекин тез орада сувда бармоқ билан санарли кишиларгина қолди. Шу ботирлар ҳам орадан бир неча дақиқа ўтгач бадани ачишиб, қирғоққа отилиб чиқди: океан мисли кўрилмаган медуза галалари билан бижиб кетганди. Йўқ, бу медузалар денгизларнинг соҳил бўйида яшайдиган одатдаги безарар ярим шаффоф мавжудодлар эмасди. Пўртана тўлқинлари денгиз қаридан саёзликка ҳайдаб чиқарган диаметри 60 сантиметргача борадиган миллион-миллион катта-катта ранг-баранг мавжудодлар Перу соҳилини тутиб кетганди. Шу медузаларнинг бир чети икки-уч жойга тегиб кетса тамом, киши узоқ вақтгача чўмилишни орзу қилмай қўяди.

Медузаларнинг мисли кўрилмаган ҳужумидан чўмилувчиларнинг ўзигина азият чекаётгани йўқ. Балиқчилар ташлаган тўрлари узилиб-узилиб кетаётганлигидан тобора кўпроқ нолимоқдалар: 4 тонна балиққа мўлжалланган пўлат арқон тўрни тўлдирган ўнлаб тонна медузаларнинг оғирлигига бардош беролмаяпти ва балиқчи кемалари кўпинча овни давом эттириш имконидан маҳрум бўлиб қолмоқда.

Глиэр номидаги республика музика мактаби интернатида таълим олаётган бўлажак санъаткорлар учун қулай имкониятлар яратиб берилган. Бу ерда жуда кўплаб олий маълумотли өтук музикашунослар ўқувчиларга устозлик қилишади. Уларнинг ёрдамида ёшлар турли чолғу асбоблари сирларини қунт билан ўрганадилар. Мана бу фотолавҳада мактаб интернат бўлимларидан бири —халқ чолғу асбоблари оркестрининг янги куйни репетиция қилиш машғулоти акс этган.

М. Нуриддинов фотоси.

▲ ҲАР ТЎҒРИДА

ЕТТИНЧИ АСРДА ЯРАТИЛГАН ЧОЛҒУ АСБОБИ

Токиодаги Миллий театрда бўлиб ўтган қадимги тантанали оҳанглар анъанавий концертида бундан ўн уч аср муқаддам тайёрланган арфа чолғу асбоби чалинди. Тахмин қилишларича уни VII асрда Сурияддан Хитой ва Корея орқали бу ерга олиб келганлар. Арфа 710—784 йилларда Японияниг пойтахти бўлган Нара шаҳридаги музейда узоқ вақтлар сақланиб турган. У музика асбоблари бўйича таниқли уста Мурат томонидан реставрация қилинган, унинг шойи торлари ўз шойилари билан машҳур бўлган Киотода тайёрланди.

Редактор
С. М. КАРОМАТОВ.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 17|III да **Кўрмайин босдим тиконни**, 18|III да **Абу Райҳон Беруний**, 19|III да **Кун эшик ортидаги аёл**, 20|III да **Комиссия**.

КИНО

17 МАРТДА

Саҳро ва чангалзорларда — «ЧАЙКА» (18.45, 21.45), «ҚОЗОҒИСТОН» (21.00), «ВОСТОК» (18.30, 21.45), «ДРУЖБА» (18.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (18.00, 21.00), «НУКУС» (20.00), ҲАМЗА номли (20.00).

Она табассуми — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (19,30).

Қисқа муддатли отпуска — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (18.30, 20.00), «МОСКВА» (18.00, 19.30, 21.00).

Маккеннинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Очкўзликка қарши маккорлик—«ҚОЗОҒИСТОН» (18.00, 20.00).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли (кечқурун).

Бобби — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (21.00).

Сентябрь бошларида — «МИР» (тоқ соатларда).

Дунё — Ғ. ҒУЛОМ номли (20.00).

18 МАРТДА

Саҳро ва чангалзорларда — «ЧАЙКА» (10.30, 13.15, 16.00, 18.45, 21.45). «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 16.00, 21.00). «ВОСТОК» (10.00, 13.00, 16.00, 18.30, 21.45), «ДРУЖБА» (11.00, 12.00, 14.00, 15.00, 17.00, 18.00, 20.00), «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 15.00, 18.00, 21.00), «НУКУС» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00), ҲАМЗА номли (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Она табассуми — «ЎЗБЕКИСТОН» (жуфт соатларда), «ДРУЖБА» (21.00), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (11.30, 15.30, 19.30).

Қисқа муддатли отпуска — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), ҲАМЗА номли (11.00, 12.30, 14.00, 15.00, 17.00, 18.30, 20.00), «МОСКВА» (10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 18.00, 19.30, 21.00).

Маккеннинг олтинлари — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Очкўзликка қарши маккорлик—«ҚОЗОҒИСТОН» (12.00, 13.00, 17.00, 18.00, 20.00).

Рам ва Шам — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Бобби — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (13.00, 17.00, 21.00).

Сентябрь бошларида — «МИР» (тоқ соатларда).

Дунё — Ғ. ҒУЛОМ номли (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЖРОИЯ ҚОМИТЕТИ
БОШ САВДО БОШҚАРМАСИНИНГ
«ЁШЛИК»
МАКТАБ-МАГАЗИНИ
ОЗИҚ-ОВҚАТ МОЛЛАРИ СОТУВЧИЛАРИНИ
ТАЙЁРЛАЙДИГАН
ОЛТИ ОЙЛИК КУРСЛАРГА
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

8-10 синф ҳажмида маълумотга эга бўлиб, Тошкент шаҳрида доимий пропискада турувчи 16 дан 25 ёшгача бўлган йигит ва қизлар қабул қилинади.

Ўқувчиларга ҳар ойда 45 сўмдан 54 сўмгача стипендия берилади.

ЎҚИШ ВАҚТИ ИШ СТАЖИГА ҚЎШИЛАДИ.

Ўқувчилар бир вақтнинг ўзида кечки мактабда ёки савдо техникумида ўқишлари мумкин.

Мактаб-магазинини тугатганлар катта магазинларга ишга юбориладилар ва уларга Тошкент совет савдоси техникумининг кечки ёки сиртқи бўлимига киришлари учун имтиёзлар берилади.

Мурожаат учун адрес: Кафанов кўчаси, 65-уй, (3, 9, 22, 55, 80 автобуслар, 2, 5, 8, 9, 10, 12, 24-трамвайларнинг «Госпиталь бозори», бекати). Телефон 33-75-48.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

17 МАРТ — ЧОРШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.15 Кўрсатувлар программаси. **Ўзбек тилида:** 18.20 «Ёш куч». Болалар учун спорт программаси. 18.55 «Миллионлар ленинча университети». «КПСС XXV съезди совет халқининг фаровонлиги тўғрисида». 19.10 «Ахборот» информацион программаси. (рус.). **Москва кўрсатади.** 19.25 «Даҳшат деҳори орқасида». Телевизион ҳужжатли фильм. «Экран» ижодий уюшмаси. **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.30 «Нон — ризқи-рўзимиз». 20.50 Ўн минут музика. 21.00 «Ахборот» информацион программаси. 21.20 «Бугун дирижёр сиз билан» (рус.). **Москва кўрсатади.** 22.00 «Вақт» информацион программаси. **Тошкент кўрсатади.** 22.30 «Актёрлар ва роллар». Т. Каримов. (ўзб.). 23.25 Кўрсатувлар программаси.

Иккинчи программа. Москва кўрсатади. 18.15 «Горнчилар, қаердасиз!». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Спортлото» тиражи. **Тошкент кўрсатади.** 19.25 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия. (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 20.30 «Биз Кронштатданмиз». Бадиий фильм. **Тошкент кўрсатади.** 22.00 Ҳужжатли фильмлар экрани. (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 22.30 Ҳужжатли экран. Кўрсатувни шоир Р. Рождественский олиб боради. 23.45 «Композитор Анатолий Александров». Фильм-концерт премьераси. 00.50 Янгиликлар.

Учинчи программа. 18.55 дан **Тошкент кўрсатади.**

18 МАРТ — ПАЙШАНБА

Биринчи программа. Тошкент кўрсатади. 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Физкультура ва спорт». Телевизион журнал (ўзб.). **Рус тилида:** 18.45 «КПСС XXV съезди қарорлари — ҳаётга!». «Ўзбекистоннинг колхоз қурилишларида». Ўзбекистон телевиденияси ва радиоси ҳамда «Правда Востока» газета редакциясининг қўшма рейди. 19.15 «Ахборот» информацион программаси. **Ўзбек тилида:** 19.30 «Рақслар гулдастаси». 19.55 «Ахборот» информацион программаси. **Москва кўрсатади.** 20.15 Футбол бўйича Европа чемпионларининг кубоги учун. «Сент-Этьенн» (Франция) — «Динамо» (К.). Франциядан олиб кўрсатилади. 22.00 «Вақт» информацион программаси. 22.30 Хоккей бўйича СССР чемпионати. «Спартак» (М) — «Трактор». (Челябинск). В. И. Ленин номли Марказий стадион Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида — Киноочерклар. 00.40 «Голубой экран» оркестри чалади. 01.10 Янгиликлар.

Иккинчи программа. Тошкент кўрсатади. 11.25 Кўрсатувлар программаси. **Рус тилида:** 11.30 «Коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг асосий йўналишлари». Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви. 12.00 «750 баҳор». Телевизион ҳужжатли фильм. 12.25 «Коммунизм моддий-техника базасини яратишнинг асосий йўналишлари». Жамиятшуносликдан ўқув кўрсатуви (ўзб.). 17.15 Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Химия. (ўзб.). **Москва кўрсатади.** 18.15 «Қувноқ стартлар». 19.00 Янгиликлар. 19.15 «Расмларда қуёш акси бор». 19.30 Концерт. 19.45 «Биз КамАЗни қураяпмиз». **Тошкент кўрсатади. Ўзбек тилида:** 20.15 «Шеърият мухлисларига». 20.25 «Ватандан узоқда». Бадиий фильм. 21.50 «Врач маслаҳати». (рус.). 22.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Студентлик — олтин давrим». 22.30 Кўрсатувлар программаси.

Учинчи программа. 18.55 дан **Тошкент кўрсатади.**

Октябрь район халқ маорифи бўлими, маориф ходимларининг район касаба союз комитети ва 245-мактаб коллективи шу мактаб ўқитувчиси А. Ғафуровга онаси

Ҳалима ЮНУСОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

Октябрь район халқ маорифи бўлими, маориф ходимларининг район касаба союз комитети ва 95-мактаб коллективи шу мактабнинг тарбиявий ишлар бўйича директор ўринбосари

Ҳамидулла ТЕШАБОЕВнинг

бевақт вафот этганлигини билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига чуқур таъзия изҳор этадилар.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет.
17 МАРТ, 1976 й.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000; ТОШКЕНТ, ГСП, «ПРАВДА ВОСТОКА» КЎЧАСИ, 26-УЙ.

Р— 03257. | Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, 26. | ИНДЕКС 64570. | Нашр В—3040.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор — 33.02.49 дан 33.02.58 гача. Эълонлар бўлими — 33.81.42.